

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan zjutraj, izvemši pondeljke.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.

Upravišтво: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Trile zavezniki.

Če bi dejali pred letom dni, da se veže stranka gg. dr. Zerjawa, dr. Kramerja, Ribnikarja, da imenujemo le generale, z Radičem, bi nas gospodje nemara tožili. Tako zelo so namreč še pred letom dni obsojali demokratski listi Radiča — kot veleizdajalca.

In če bi pred par meseci dejali, da se veže stranka gg. dr. Zerjawa, dr. Kramerja in Ribnikarja s stranko g. dr. Korošca, bi bili gospodje zopet silno razžaljeni in pisali bi o nezasiženem obrekovanju, ki bi ga zagrešili. Tako zelo so namreč ti gospodje še pred par meseci obsojali klerikalizem in zato proglasili vsakogar skoraj za veleizdajalca, ki ni hotel pristati na njihovo spekulacijo z naprednim blokom.

Danes pa so ravno isti gospodje razžaljeni, če pravimo, da je opozicijski blok — bluf, danes pa so prav isti gospodje razžaljeni, če ne verujemo v resnost zveze Radič, Davidović in dr. Korošec.

Odkod ta temeljita in nenadna izprememba, se mora nehoti vprašati slovenska javnost.

Propagatorji opozicijskega bloka pravijo, da se ustvarja opozicijski blok le vsled želje, da se vendar enkrat že zatre v naši državi korupcija, da se reši naše notranje-politično vprašanje in da se likvidira s pozitivnim jugoslovenskim hrvaško vprašanje.

Prav lepo in iskreno bi želeli, da bi se ta lepa želja čimprej uresničila. Toda zakaj se niso gospodje že preje spomnili na korupcijo, zakaj niso govedo že preje branili čisto jugoslovensko, zakaj so se gospodje šele sedaj spomnili na hrvaško vprašanje?

Vsakdo od nas ve, da je bila korupcija pred leti še večja, kakor pa je danes. Kar se je nekdanje grešilo z izvozniki, v carinski službi, pri demobilizacijskem blagu, taki grehi se sedaj resnično ne dogajajo več. Zakaj niso gospodje nastopili proti korupciji tedaj, ko so imeli vrhu tega moč? Zakaj so se spomnili na korupcijo šele danes?

Pa še nekaj. Korupcijo more zatreti samo tisti, ki jo je zatrl pri sebi. Besedolomstvo pa je dokaz korupcije in afera Kmetijske družbe dokazuje korupcijsko SLS! Zakaj se gospodje ne oprostite teh argumentov proti sebi?

In hrvaško vprašanje! Demokrat Pribevič je bil, ki je negiral obstoj tega vprašanja in demokratska stranka je kot ekspert v hrvaškem vprašanju povzročila njegovo poostreitev. Danes pa so gospodje divji, ker ni hrvaško vprašanje rešeno. Kdo bo verjel v iskrenost ogorčenja, ko pa vsakdo ve, da je bila tedaj, ko se je odločevalo o zmagi jugoslovenstva, demokrat. stranka najmočnejša.

Zato ne moremo pri najboljši volji verjeti, da so argumenti, ki jih iznašajo propagatorji opozicijskega bloka, pristni, temveč moramo reči, da sloni baza opozicijskega bloka le na pollepu po vladi.

S tem pa je načeto drugo važno poglavje. Če naj prinese opozicijski blok zmagi njegovim propagatorjem, potem je jasno, da je zmagovalec tisti, ki ima v opozicijskem bloku največjo moč.

Ta pa je brezdvomno — Radič in to je tudi Radič jasno povedal. Ključ do nove vlade leži v njegovih roki in samo odhod njegovih poslancev v Beograd bi mogel teoretično povzročiti padec sedanje vlade. Vrhu tega je že sedaj Radič po poslancih skoraj tako močan ko gospoda Davidović in Korošec skupaj.

Ali hočeta gg. Davidović in Korošec opozicijski blok za to, da naraste destruktivna Radičeva moč še bolj? Ali pa moreta nuditi gospoda garancije, da ni nujno delo za opozicijski blok le kuluk za Radiča? Ali moreta gospoda reči, da je Radič od svoje intransigentnosti popustil?

Dobro zaveznitvo je mogoče le tedaj, kadar so dogovori jasni. Zakaj ne objavijo gospodje svojih dogovorov, zakaj ne povedo jasno in odločno, da so ali oni za Radičevo stališče ali pa Radič za njihovo?

Kdor aspirira na vodilno mesto v državi, ta mora povedati, kaj da hoče, in tej dolžnosti se ne moremo ogniti niti

Nadaljevanje razprave o proračunu.

DEBATA O SODIŠČIH. — DR. NINČIĆ O SPORAZUMU Z ROMUNIJU. — SPORAZUM ODOBREN.

Beograd, 4. marca. (Z) Današnja seja narodne skupščine se je začela ob 10. uri dopoldne. Na dnevnem redu je bila specialna debata o proračunu ministrstva za pravosodje.

Prvi je govoril posl. g. Halil beg Hrasnica (muslimanski klub), ki je kritiziral posebno pravosodno razmere v Bosni, kjer so sodniki, kakor tudi drugi uradniki slabo plačani, vsled česar vlada velika nezadovoljnost, a veliko število jih je sploh zapustilo službo, tako da traja dolgo časa, da se končajo posamezne preiskave in razprave. Potrebna je reorganizacija sodišč. Dalje se je pritoževal, da sodne oblasti zapenjajo take članke, ki so bili v Beogradu svobodno obelodanjeni. Glasoval bo proti proračunu.

Za njim je govoril demokrat g. Kosta Timotijević, ki pletira za neodvisnost sodnikov in sodišč ter napada strankarsko pojmovanje, ki je zavladalo v nekaterih sodniških krogih. Poudarja, da v Vojvodini še do danes niso zakoni prevedeni na naš jezik, vsled česar morajo sodniki med razpravo prevajati madžarski tekst. Dotaknil se je tudi vprašanja sekvestrov, rekoč, da je treba danes znova vzbuditi narodno vero v pravosodje. Glasoval bo proti proračunu.

Posl. g. dr. Hohnjec (jugoslov. klub) je protestiral proti redukciji uradnikov in zahteval za nje povišanje plač, obenem pa govoril proti povečanju sodnih taks. Izjavlja, da bo glasoval proti.

Po govoru socialista g. dr. Sekulića, ki je istotako izjavil, da bo glasoval proti proračunu, je bila seja ob 13. uri zaključena in nadaljevanje napovedano za pol 17. uro.

Ob 4. uri popoldne se je nadaljevala seja narodne skupščine. Zunanji minister dr. Ninčić je govoril o sporazumu z Romunijo in naglašal, da je ta sporazum velike politične važnosti. Težkoče za doseg tega sporazuma so bile velike. Dobili smo v krajih, ki pripadajo nam, veliko sonarodnjakov, tako v Surjanu, kjer je od 759 prebivalcev 406 Srbov, v Velikem Gaju od 2702 prebivalcev 1362 Srbov. Enako razmerje je tudi v drugih krajih, ki smo jih dobili.

Polževa pot opozicije.

Beograd, 4. marca. (Z) V Beogradu se pričakuje delegacija HRSS, ki bi imela jutri prinesiti v narodno skupščino pooblastila poslancev hrvaškega narodnega zastopstva. Vladina večina je na svojih konferencah že določila svoje držanje napram prihodu Radičevcev v Beograd. Pri teh posvetovanjih je sodeloval tudi dr. Laza Marković, ki je poročal o svojih vtisih in podatkih iz Zagreba. To poročilo se strinja z izjavo g. dr. Čimića, da Radičevci ne pridejo v Beograd, temveč, da bodo k večjem zahtevali verifikacijo svojih mandatov. V tem smislu je g. dr. Marković obvestil tudi predsednika narodne skupščine. Vlada je sklenila, da se bodo mandati vzeli v pretres v svrhu verifikacije šele po sprejetju proračuna. Kar pa se tiče Radiča osebno, ostanejo prejšnje navedbe v veljavi, po katerih se ima Radič takoj po prihodu v našo državo zapreti. V vladinih krogih se bavijo z mislijo, da se ustvari taka situacija v parlamentu, ki bi onemogočila sestavo opozicijskega bloka. V to svrhu bi namreč vlada po sprejetju proračuna poslala narodno skupščino za nekaj mesecev na odmor, med

najnovejši zavezniki. In ti že celo ne, ker vsa javnost ve, da so si med seboj nasprotni in če ne razlože, zakaj in v čem so se zblížili, potem ve vsa javnost, da je njihova zveza samo — bluf, po katerem mora priti pepelnica.

Če pride ta samo nad najnovejše zaveznike, potem je to njihova stvar. Toda gospodje se trudijo, da bi prišla pepelnica tudi nad narod. To nezaluzeno katastrofo pa je narodu treba prihraniti in zato vprašamo:

Povejte jasno, zakaj ste zavezniki Radiča, podajte jamstvo, da ne vršite kuluka za g. Radiča.

Kar se tiče otoka Moldave, smo ga odstopili za enak kompleks zemljišča v Banatu. Današnje meje med nami in Romunijo so dobre v narodnem pogledu in je neopravičeno nezadovoljstvo, ki se je pojavilo v nekaterih krogih pri nas. Dr. Ninčić naglašja, da je taka razmejitev najboljša solucija, ki je bila v danih razmerah sploh možna. Poudarja, da imamo sedaj določene meje proti Bolgarski, Avstriji in Madžarski in z romunskim sporazumom so določene meje tudi proti Romuniji, ki je naša priateljica in zaveznica. Ostane nam še razmejitev med Italijo in Slovenijo ter upamo, da bo tudi ta meja v kratkem določena. Tako bo naša država dobila končno svoje meje. Ker je romunski sporazum dovoljen za naše nacionalne interese, prosí dr. Ninčić narodno skupščino, da ta sporazum sprejme.

Nato povzame besedo član opozicije dr. Slavko Sečurov, ki v eno in polurnem govoru dokazuje, da ta konvencija z Romunijo predstavlja izpremembo mirovnih pogojev, s katerimi je bila meja točno določena, in smo mi odstopili Romuniji več, kakor pa smo od nje dobili. Konstatira, da so podatki, ki jih je navedel zunanji minister dr. Ninčić o krajih, ki so nam bili odstopljeni, netočni glede skupnega števila prebivalstva. To število znaša 12 tisoč duš, to pa niso narodni elementi, ampak predstavljajo narodne manjšine. Sečurov protestira proti temu, da je ostalo v Romuniji še veliko srbskih sev. V imenu opozicije izjavlja, da bo glasoval proti.

Dr. Ninčić na krako odgovarja Sečurovu in pobija njegove navedbe. Nato govori Dušan Grgić, ki v dolgem govoru hvali sporazum in naglašja, da je dr. Ninčić upošteval pri tem sporazumu bolj narod kakor pa zemljo. Poziva skupščino, da glasuje za sporazum o razmejitvi z Romunijo.

Preide se na glasovanje. Glasuje se dvakrat v načelu in v poedinosti. Po izjavi predsednika narodne skupščine je glasovalo 159 poslancev, od teh 108 za in 51 proti. Ob 8. uri zvečer je bila seja zaključena in je odredjena prihodnja seja na jutri ob 9. uri z dnevnim redom: nadaljevanje diskusije o proračunu ministrstva za pravosodje.

katerim bi šli radikali med narod, da ga obvestijo o situaciji in nastopijo proti demokratom.

Opozicija »izmenjuje« misli.

Beograd, 4. marca. (Z) Danes dopoldne je prišel v Beograd g. dr. Korošec in takoj stopil v stike z gg. Ljubo Davidovićem in dr. Spaho. Izmenjali so si misli o situaciji in se seznanili z resolucijami, ki so bile sprejete v Sarajevu in Ljubljani. Govorilo se je tudi o razpoloženju naroda. G. dr. Korošec je potrdil izjavo posl. Sušnika, da po njegovem mnenju ne obstoje nikake ovire za formiranje opozicijskega bloka. Razgovori o ustanovitvi opozicijskega bloka se bodo nadaljevali takoj, ko se bo videlo, kako se bodo držali člani HRSS.

NAMERE RADIČEVSE STRANKE.

Zagreb, 4. marca. (Z) HRSS pošlje nocoj, a najpozneje jutri zjutraj v Beograd pooblastila svojih poslancev, ki se bodo predložila narodni skupščini. Glede nadaljnjega držanja HRSS se v predsedništvu istega misli, da se Radičeva stranka v nobenem slučaju ne bo udeležila po strmolavljenju vlade še nadaljnjega dela opozicijskega bloka, marveč bo zahtevala takojšen razpis volitev. Češ, da današnje stanje ne odgovarja večini srbskega naroda.

KAKO SODIJO VLADNI KROGI O OPOZICIJI.

Beograd, 4. marca. (Z) Danes se je v radikalnem klubu govorilo, da bo narodna skupščina po sprejetju proračuna kratko dobo odgodena. Med to dobo pa bi verifikacijski odbor pretresal pooblastila Radičevih poslancev. Istočasno bi g. Pašić izvršil »rekonstrukcijo vlade. Narodna skupščina bi se po odmoru bavila s poročilom verifikacijskega odbora. Neki član vlade je

izjavil, da bo vlada nemoteno nadaljevala svoje delo. Vso pažnjo posveča sedaj proračunu. Prihod Radičevcev bi značil korak k saniranju naših notranjih prilik, ker bi bil spor med srbskim in hrvaškim plemenom likvidiran. Ničče nima ničesar proti prihodu poslancev HRSS v narodno skupščino, kjer jim je tudi mesto. Sicer pa radikali dosedaj ne verujejo v formiranje opozicijskega bloka z Radičevci. Ti zahtevajo verifikacijo svojih mandatov pač le zato, da bi ustvarili tak položaj, iz katerega bi bile volitve edini izhod.

PAŠIĆ JE PRIPRAVLJEN.

Beograd, 4. marca. (Z) Sinoči se je vršila od 4. do 8. ure seja ministrskega sveta, na kateri se je največ govorilo o situaciji. Ker so prišla sedaj v kombinacijo nova dejstva, je vlada proučevala resolucije radičevcev in klerikalcev. Dospelo je tudi poročilo g. dr. Čimića, ki je za vlado zelo ugodno. Iz-

gleda, da so ministri usvojili mišljenje g. dr. Čimića glede namena radičevcev. Govorilo se je tudi o sredstvih, s katerimi bi se pariral opozicijski blok. Zdi se, da je sklep g. Pašića v tem pogledu že gotov.

Nadaljevanje

POPOLNOMA PRAVILNO.

Beograd, 4. marca. (Z) Današnje »Beogradske Novosti« izražajo dvom, da bi radičevci zares prišli v Beograd, češ, da stilizacija njih resolucije povodom sporazuma z Italijo ne kaže namena za resno sodelovanje z demokrati v parlamentu. Sicer pa list iskreno želi, da radičevci splošno svoje obljube in pridejo v skupščino, ker bi to bilo v interesu Hrvatov in države. Plemenska mržnja, ki so jo zakrivali Hrvati in Srbi, se mora razčistiti, a prihod Radičevcev v Beograd in njih borba v skupščini je eden od potov k temu razčiščenju.

K homatijam na Bolgarskem.

BOLGARSKI POSLANIK PRI ZUNANJEM MINISTRU. — UKREPI BOLGARSKE VLADE.

Beograd, 4. marca. (Z) Danes dopoldne je posetil našega zunanjega ministra bolgarski odpravnik poslov g. Vakarevski ter mu izjavil, da je bolgarska vlada storila vse potrebne korake za ohranitev miru in reda na meji, posebno pa za onemogočenje vpada komitskih band na naše ozemlje.

Istočasno objavlja bolgarska brzojavna agencija, da so bolgarske oblasti na podlagi vesti, ki so se razširile v inozemstvu, da bi se imel v najkrajšem času izvršiti vpad oboroženih čet na naše ozemlje, zaprle v Čustendilu, Petricu, Nevrokopu, Delniku in v drugih krajih obmejne cone, pa celo tudi v Sofiji, vse tiste osebnosti, ki so na sumu, da bi mogle povzročiti nemire v obmejnih okolišjih. Dosedaj je vsega aretiranih 200 oseb, aretacije pa se še nadaljujejo.

Izgon kalifa iz Turčije.

Angora, 4. marca. (ML) Narodna skupščina je izglasovala, da se ukine kalifat.

Carigrad, 4. marca. (Agencija liavas.) Narodna skupščina je sklenila razen ukinitve kalifata tudi izgon kalifa in njegove rodbine ter 67 princev in princesinj. Nadalje je bil sprejet predlog za nadomestilo komisarijata verskih zadev po uradnikih, ki so podrejeni ministrskemu predsedstvu in nadalje tudi predlog o ukinitvi ministrskega čina za šefa generalnega štaba. Kakor se doznava, se umakne kalif v Egipt. Dobil bo 100 tisoč princ, pa 200 tisoč turških funtov. Rezidenčna palača in palača princev naj postane narodna imovina.

Carigrad, 4. marca. (K) Kalif je odpotoval v Švico.

ITALIJANSKI POSLANIK PRI PAŠICU.

Beograd, 4. marca. (Z) Včeraj popoldne je posetil italijanski poslanik general Bodro ministrskega predsednika g. Pašića in se z njim dalj časa razgovarjal.

REPARACIJSKA POGAJANJA Z NEMČIJO.

Beograd, 4. marca. (ML) V ministrstvu zunanjih poslov se je nadaljevala nocoj seja z nemškimi poslankom dr. Kunzejem, kateri je prisostvoval tudi Bošković. Na tej seji je bila končana diskusija o predlogu dr. Kunzeja za redukcijo 30 odstotka izplačnega predjuma. O tej stvari bo jutri razpravljala vlada na svoji seji.

AVDIJENCA PRI KRALJU.

Beograd, 4. marca. (Z) Včeraj popoldne je Nj. Vel. kralj sprejel ministra poljoprivrede g. Krsto Miletića in se z njim dalje časa razgovarjal o resornih vprašanjih in o splošni politični situaciji.

UKREPI ZA PROMET Z REKO.

Sužak, 4. marca. (Z) Na seji mestnega občinskega sveta se je odobrila kredit za zgradbo začasnih mostov čez Rečino. Istočasno se je odposlala vladi prošnja, da čimprej izdela železne mostove, ki bi omogočili reden promet.

Italijani streljajo na našo stražo.

KOREKTNO ZADRŽANJE NAŠIH VOJAKOV.

Sužak, 4. marca. (Z) Včeraj ob 14. uri je na novi meji pri Orehovicu začela italijanska obmejna straža brez vsakega poviada streljati na našo obmejno stražo. Kolikor se je dalo ugotoviti, je bilo izstreljenih 5 ostrih nabojev. K sreči ni bil nihče zadet. Naša straža ni odgovorila s streljanjem.

VREMENSKO POROČILO.

Dunaj, 4. marca. Napoved za 5. marca. Čim dalje bolj oblačno in naglajenje k padavinam. Lahen mrz zjutraj, po dnevu milo, zapadni vetrovi.

Borzna poročila.

Beograd, 4. marca. (Z) Devize. Dunaj 0.1128—0.1130, Budimpešta 0—0.17, Bukarešta 42.25—42.75, Zeneva 1379—1380, London 344.25—344.50, Italija 343—343.25, New York 79.50—79.60, Pariz 326—327, Praga 231.75—232.

Zagreb, 4. marca. (Z) Devize. Dunaj 0.111900—0.113900, Dunaj 0.11180—0.11380, Bukarešta 40.55—43.55, Italija, izplačilo 341.37—344.37, Italija, ček 341—344, London 341—344, New York, kabel 79.50—80.50, New York, ček 79—80, Pariz 323.10—328.10, Praga 229.60—232.60, Praga, ček 329.50—332.50, Švica 1378—1388, Švica, ček 1375—1385, Valute. dolarji 78.75—80, avstrijske krome 0.1125—0.1135, italijanske lire 338.50—341.50.

Curih, 4. marca. New York 578, London 24.82, Pariz 24.45, Milan 24.75, Praga 16.70, Budimpešta 0.011, Bukarešta 3.05, Beograd 7.30, Sofia 4.27, Dunaj 0.0081625.

Dunaj, 4. marca. Devize. Beograd 886—890, Berlin 18.30—18.90, Bukarešta 369—371, London 304.50—305.50, Milan 3029—3041, New York 70.935—71.185, Pariz 2882—2898, Praga 2045—2055, Sofia 513—517, Curih 12.265—12.315, Valute. Dolarji 70.800—71.260, bolgarski lev 501—509, nemške marke 14.90—15.50, angleški funti 302.700—304.300, italijanske lire 3035—3045, jugoslovanski dinarji 879—885, romunski lei 363—367, švicarski franki 12.190—12.270, češkoslovaške krome 2032—2048, madžarske krome 0.95—1.05.

Praga, 4. marca. Dunaj 4.89, Berlin 7.75, Rim 151, avstrijske krome 4.91, italijanske lire 152.25, Budimpešta 5, Pariz 142.975, London 150.175, New York 35.10, Curih 609.50, Beograd 44.

Berlin, 4. marca. Dunaj 638 za 100 tisoč enot, Milan 1815, za 100 enot, Praga 1221, Pariz 1716, London 18.055, New York 419, Curih 7282, Beograd 568.

Obnova radičevske agitacije.

Maribor, 4. marca.

Kakor kažejo znamenja, so pričeli radičevci tudi dejansko izvajati grožnje, ki so jo izrekli napram Slovenski ljudski Stranki v svojem glasilu »Svobodni dom«. Kakor znano, je »Svobodni dom« nedavno roboto napadel dr. Korošica in njegovo stranko ter zagrozil, da bo HRSS storila vse, da si prilaisti poslanske mandate v Sloveniji, ki so pri zadnjih volitvah pripadli SLS. Radičeva stranka je segla v Slovenijo prvič pri laških skupščinskih volitvah. Čeprav ni imela poprej v našem ozemlju nobenih organizacij, je hotela samostojno postaviti svoje kandidate v obok volilnih okrožij, ljubljanskem in mariborskem. V prvem ljubljanskem volilnem okrožju se ji je namera sicer izjalovila, to pa samo radi formalnosti, v drugem, mariborskem, pa je res nastopila in dosegla neopredeljen uspeh.

Prvih volilnih borb, ki so jih otvorile slovenske stranke, se radičevci sploh niso udeleževali; prvi njihovi agitatorji so se pojavili med našim ljudstvom dokaj pozno. Bili so to zanimivi demagoški tipi iz hrvaškega Zagorja, ki so potovali peš od vasi do vasi, od hiše do hiše in naogovarjali vsakogar, ki so našli naletni naj, se pridruži njihovemu gibanju in odda svojo kroglico v sedmo volilno žaro. Velikih javnih shodov kakor druge stranke niso pričeli, zato je tudi njihovo delovanje ostalo javnosti bolj prikriti in ni njihovo resno računati s tem, da bodo dosegli kak uspeh. Izid volitev dne 18. marca je bil radi tega tem bolj presenetljiv. Radičevska lista je dobila v mariborskem volilnem okrožju 10.186 glasov, katerim sta pripadla dva mandata. Dosegli so tako za SLS največ glasov in poslancev. V enem volilnem okrožju v Murski Soboti, so dobili celo večino in prvo mesto. SLS je bila s svojimi 3944 glasovi potisnjena za radičevce, ki so jih dobili 3496. V petih okrožjih, t. j. v dolinlendovskem, brežiškem, ptujskem, šmarškem in ormoškem so dosegli drugo mesto, v mariborskem desnoberžnem pa četrti mesto s še vedno lepim številom 537 glasov. V mariborskem levoberežnem so dobili 268 glasov, v ostalih sedmih pa od 80 do 17. Naj-

manj glasov so dobili v prevajalskem okrožju, ki leži najbolj na zapadu; torej najdlje od Hrvaške. Glavne radičevske postojanke so bili okraj, ki meje na Hrvaško in imajo s to tudi največ stikov; to so bila okraj ob Sotli, v Halozah, vzhodnem delu Slovenskih goric in v Prekmurju.

Po volitvah 18. marca, ki so prinesle radičevcem na Stajerskem tako nepričakovano in lahko zmago, so agitatorji popolnoma izgubili in še do danes ni bilo ne duha ne sluha ne o njih, ne o obeh izvoljenih poslancih. Izgledalo je, da je radičevščina med Stajerskimi Slovenci prav tako hitro izgubila, kakor se je pojavila. Te dni pa se je nenadoma zopet pojavila. Med obmejnimi slovenskim ljudstvom so se prošli tedni prikazali znova zagorski muški agitatorji ter pričeli zopet zbirati razbogljo čredo. Obhodili so Prekmurje, Slovenske gorice, Halozo in okraj ob Sotli. Radičevski zapiski v Mariboru in v drugih krajih pa so prešla zaupno okrožje, o kateri smo kljub zaupnosti izvedeli, da vsebuje poziv na novo agitacijsko in organizatorično delo. V okrožnici napoveduje glavno vodstvo v Zagrebu skorajši padec sedanje vlade in nove volitve, pri katerih hoče HRSS postaviti kandidatne liste v vseh volilnih okrožjih v državi in upa, da se bo številni njeni poslanci pri novih volitvah še po- dovolijo. Zaupniki naj skrbijo, da se republi- kanska seljstva in mirotvorna misel med brati Slovenci razširi do zadnje koče in prežene vse druge pokrete. V prvi vrsti je okrožnica naperjena proti — Slovenski ljudski Stranki, kateri očita nezanesljivost in neodkritost. Položaj postala torej vrlo zanimiv. Med tem, ko se dr. Korošec obema v Zagrebu z dr. Mačkom in ostali- mi voditelji HRSS, pozivajo ti voditelji svoje zaupnike v Sloveniji potom tajne zaupne okrožnice na boj proti ravno istemu dr. Korošču in SLS! Kakšen uspeh bo imelo obnovljeno radičevsko gibanje med nami, bo pokazala bodočnost, gotovo pa je, da bodo imeli radičevski agitatorji med našim preprostim ljudstvom, ki je bilo do danes v taboru SLS, je pa vsled njenega delova- nja razočarano, plodno polje.

Hitler in Ludendorff pred sodiščem.

Veliki politični procesi so v Nemčiji, ki je brez prave politične tradicije, redka stvar. Bismarckovi obtožbi jezuitov in škofov v času kulturne boja ter socializmov v prvi dobi zakonov zoper socialiste sta bila dva monstre- procesa, pri katerih je pa bila razsodba že vnaprej določena, kjer so bili zago- vori le navadna formalnost in je bila tudi javnost izključena. Po revoluciji od leta 1918 ima München monopol na ve- like politične procese: natančno pred petimi leti je padel Eisner, ustreljen od grofa Arco, in v bavarskem delnem zboru so se izmenjevali prvi strelci. Sledi »Geiselmordprozess«, pri katerem sta prišla v ječo pesnik Toller in člo- vekoljubni učenjak Landauer, iz katere jih še do danes niso izpustili. Seznanu se konča s procesom proti morilec- mu Gareisa in se znova prične z največjim političnim procesom, kar jih Nemčija pozna: namreč proti generalquartier- meistru Erichu Ludendorffu, slikarju- dekoraterju Adolfu Hitlerju in njihovim pomagačem, obtoženim, da so hoteli s silo vreči republik. konstitucijo nemške države in bavarskega »Freistaata« ter jo nadomestiti z vojaško diktaturo.

V začetku se je imela vršiti obra- nava v malem romantičnem mestu Landsberg na Lechu, kamor so prepe- ljali obtožence, da bi se izognili nemir- nom. Pozneje so iztaknili v sredini sa- mega Münchena nekako trdnjavo, izo- lirano od ostalega mesta in pa lahko obranjivo: staro vojaško šolo, stoječo za impozantno zgradbo prometnega mi- nistrstva in prav v bližini cirkusa »Krone«, kjer so se vnaprejšnji govori Hitlerjevi tolkrali razlegali. Po revoluciji je citadela še služila za vojaško šolo, v kateri je mladina, pripravljajoča se za službo republik, prišla v kontakt s fanatizmom Rosbacha in s prikriva- nim hrepenenjem po osveti Luden- dorffa; ti mladiči so bili, ki so podpi- rali generala, po njegovem državnem udaru 8. novembra, proti državi bram- bi, ki jih je pa po kratkem odporu razo- rožila.

Ves München izgleda te dni kot ob- legana trdnjava. Dveh ulic na preho-

dite, ne da bi vas natančno ne premo- tril kriminalni komisar v civilu. Vsa Reichswehr, kar je bilo na razpo- lago, kantonira v predmestjih in de- želna policija je najmanj potrjena. V trdnjavo vojaške šole je dovoljen vstop šele po strogem izpraševanju in treba je imeti posebno dovoljenje, izdano od policijske prefekture. Več kot dvesto tujih častnikov je prišlo za dovo- ljenje prisostvovanja pri procesu; ve- čina je dobila »Einreisebewilligung«, dragoceni »Ausweis«, pa ni bil izdan v več kot deseti eksemplarji, po večini Angležem in Amerikancem. Prepove- dano jim je pa nositi seboj fotografske aparate; Amerikanci, ki je tiščal svoj mali kodak pod suknjo, so ga konfiscir- ali v prid bavarske svobodne države. Redno telegrafično poročanje je skoraj nemogoče, ker je oblast rezervirala vse aparate za sebe. Še celo na glavni po- štji nasproti centralnega kolodvora od- klanjajo sprejemanje brzojav za časo- pise pred 10. uro zvečer. Zato pa niso pozabili postaviti pri trdnjavi male ba- rake s pristno bavarskim napisom: »Für Bier u. Weisswürste ist gesorgt.«

Sodna dvorana je velika, pusta in stroga. Feldgrau prevladuje. Ljudsko sodišče, trije poklicni sodniki in štirje porotniki stolujejo na ogromnem odru. Na desno je set miz za obtožence. Pri prvi sedla mlad mož brezpomembne fizionomije in figura, trda kot iz mra- mora, blede in nedostopna: Hitler in Ludendorff. Za njima je bivši policijski prefekt Ernest Poehner, s potlačenim nosom, dalje zelo elegantni in močno nervozni »Oberamtmann« Frick in cela vrsta statistov: Roehm, Weber, Brick- ner, Kriebel, Wagner in Pernet, zet Lu- dendorffov. Skoro vsi so oblečeni v svoje uniforme prejšnje armade; Hitler nosi tudi železni križ prvega in druge- ga reda. Le Ludendorff je v modernem oblačilu, in njegove pesti ne zapuste žepov suknje.

Državni pravdnik začne citati ob- tožnico, ki se nanaša na sledeče točke:

1. Noč od 8. novembra.
2. Zgodovina puča.
3. »Bojne zveze«, pehotna šola.

Rozumova v vlogi Marinke. Gdč. Rozumo- va se je pri nas lepo uveljavila. Nje glas je priklpen, igra živahna. Žal pa, da nastavek njenega glasu ni brezhiben. Zelo je po- doben onemu svoje učiteljice g. Borove. Gdč. Rozumova je pola v »Poljubu« in v »Prodano nevesti« je v slovenskem jeziku, toda docela nerazumljivo. Ko si odpravi na- pačen nastavek in se dodobra seznanji z našo vokalizacijo, bo imela opera v nji hvalevredno moč. Male vloge v »Prodani nevesti« niso kalile splošnega dobrega vtisa. Zboru so prešle partije »Prodane ne- veste« v meso in kri, prehiteva pa so stari navadi še vseeno. Orkester je bil tempera- menten in dosti precizen, balet prav razve- seljivo napredujoč, komedijantska scena v zadnjem delanju živahna in silovita. Da se je občinstvo radovalo nad svojo ljublen- ko »Prodano nevesto«, ob jubileju stoletice rojstva ne skladatelja je pač razumljivo. Aplavza je bilo po vsakem dejanju, pa tudi po priljubljenih arijah, duetih in sekstetu na odprtem odru — mnogo, mnogo. Soli- stom in solistinjam so poleg tega poklonili lepe šopke.

MARIBORSKO NARODNO GLEDALIŠČE »CAROSTRELEC«.

V četrtek 28. februarja je prišla v naš- nem Narodnem gledališču kot 129. predstava v tekoči sezoni na vrsto premiera Webro- v trodelne romantične opere »Carostrelec«. Delo je glasbeno našudiral marilji- ravnatelj opere g. Andro Mitrovič, režiral g. Urvalek, scenično zasnoval pa gledališki scenograf g. profesor Viktor Cotič. Webro- va opera »Carostrelec« je tako po libretu

4. Boj po alčah Münchena. Kakor proti Hitlerju.

5. Bavarska in »Reich«: modro-belo proti črno-belo-rudeči.

Državni pravdnik se trudi dokazati nedolžnost generalnega komisarja von Kaira. Vztraja pri dejstvu, da je v »Bürgerbräu« von Kahr bil prisiljen od Hitlerja, da se je pridružil uporu. Je pa podvzel takoj vse korake proti njemu, kakor hitro je bil na svobodi.

Državni pravdnik zahteva izključenje javnosti za ves čas obravnave. Motiv proti javnosti, ki pa splošno ni znan, je po njegovih informacijah ta: general Lu- dendorff je zasnoval imeniten načrt, kako spraviti bojne zveze v državno brambo, da bi bil tako v stanu korakati proti Francozom v Poruhju. Ta načrt zavzema tako mesto med pripravami za puč, da se državni pravdnik nepre- stano boji kakih indiskretnosti tekem obravnave. Obtoženci protestirajo proti njegovi zahtevi in porotniki jim ugo- dijo: vojaška šola se bo na ta način spremenila, po zaslugi demagoga Hit- lerja, v dvorano ljudskih shodov.

Zasliševanja se vlečejo brez konca. Dvakrat so prekinjena; Adolf Hitler govori na dolgo in široko. Kaže pred- vsem na svojo vojaško karijero kot do- brovoljec v bavarski armadi; bil je naj- hrabrejši med vojaki. Večkrat ranjen je le čudežno ušel smrti: bil je zastrupljen od strašnega plina, izumljenega od Nemcev, ki so si ga pa Angleži prisvo- jili. Po vojni je hotel »popraviti zločin berlinskih izdajalcev« z organiziranjem revanše. »Bojne zveze« narodno-soci- jalne stranke, katere šef postane Hitler leta 1920, so bile jedro nove armade, ki bi se v ugodnem trenutku obrnila proti Franciji in jo potepala. Začasno je bilo treba pobijati »notranjega zmaj«, to je marxizem in »pristaše sunka z bo- dalom«. Leta 1922 v jeseni je že bilo izgubljeno Poruhje. Ali ta katastrofa je mogla podpreti vse načrte. Treba je bilo organizirati ne pasivno resistenco, ki je smešna, ampak aktivno fronto v ozadju Poruhja. Vžgan brutalen fanatizem bi mogel rešiti Nemčijo, če bi Berlin hotel... Pa Berlin je bil pre-

Izmenjava pisem med Londonom in Parizom.

V svojem stremiljenju, da bi dovedel do čimprejše rešitve preostalih evropskih problemov, je naslovil Mac Donald na franco- skega ministrskega predsednika pismo, v katerem jasno in odkrito izraža svoje misli o splošnem evropskem položaju in pred- vsem o položaju obeh zaveznikskih držav. Nič manj odkrit in točen ni odgovor, ki ga je poslal Poincaré angleškemu premierju.

Uvodom naglašala Mac Donald, da ima pismo namen pripraviti pot za medsebojno popolno zvezo in brezobzirno preiskati ob- stoječe težkoče. V Angliji vlada splošno mnenje, da skuša Francija proti mirovni pogodbi ustvariti stanje, ki bi ji omogočilo dobiti ono, kar se ji ni posrečilo dobiti pri mirovni pogajanjih. Nasprotno so bili šte- vilni Francozi mnenja, da ji bi popolno uničenje Nemčije rešilo nevarnosti, ki je res obstojala. Zahtevali so mejo ob Renu, bili pa so razočarani. Mesto tega je bila Franciji ponudena solidarna garancija Zedi- njenih držav in Anglije. Ker pa so Zedinje- ne države odpadle, si je Francija poiskala druga jamstva. Tudi glede odškodnine je bilo francosko javno mnenje razočarano. Niti pričakovanja in tudi ne centev iz leta 1921 ne odgovarjajo razmerju gospodar- skega stanja.

Položaj Anglije je povsem drugačen. Dežela je sicer zavarovana, toda ogroženo je gospodarsko življenje, ker ne more Nem- čija plačati odškodnine in s-tudi ostale države težko prizadeje. Radi tega povzroča Francijski sklep. Nemčijo uprostili, na Angleškem veliko vznemirjenje. To se po- lašča angleškega javnega mnenja tudi radi močne vojaške organizacije v lastni drža- vi in vsled francoskega interesa na oboro- ževanju držav osrednje Evrope. Te pod- pira Francija, medtem, ko morajo angleški državljani plačevati visoke davke za obre- sti vojnih posojil.

Ceravno so taka čuvstva zmotna, mo- rata oba državnika z njimi računati. Mac Donald je mnenja, da niso nasprotstva v naziranjih taka, da se ne bi dala premostiti. Francoski narod želi varnost in angleški strmi za istim ciljem. Toda Angleži žele varnost pred novimi vojnami. Kako se bo

slab, preveč inficiran od marxističnega strupa. Treba je bilo na delo samim: in mi s pomošom ponavljamo, da smo bili mi, ki smo dali edine možni odgo- vor na francosko žalitev,« se pohvali Hitler.

Slo je torej, da se pobije Berlin: kako se naj to izvrši? »Modro-beli« so si dejali: »Bavarska mora poslati »Reichu« ultimatum. Generalni komisar von Kahr je odkrito napovedal vojno nemški državi in se znašel v trajnem stanju veleizdaje. General von Lossow je odpovedal pokorščino svojemu šefu, generalu von Seecktu. Oni so predvsem Bavarci. Razložil sem jim, govori Hit- ler, da ne morejo korakati proti 64 mi- lijonom Nemcev. Predlagal sem enega samega vojaškega poveljnika, ki bi imel zaupanje vseh Nemcev, Luden- dorff; enega samega političnega dik- tatorja, zmogljivega narekovati svojo vo- ljo, Ernesta Poehnerja. Oktobra 1. 1923 sem zvedel iz popolnoma zanesljivega vira, da pripravlja general von Seeck narodno diktaturo. O te sem govoril z generalom von Lossowom, ki je sma- tral to za »zadnjo slamnato bilko«. Istočasno pa je nadaljeval s Kahr- om svojo politiko izoliranja in izdelal nov načrt, kako spraviti s pota Berlin in razpršiti državni zbor. Ludendorff na- sprotno je videl le to rešitev: apel na celo Nemčijo in pogajanja radi narodne diktature s predstaviki poljedelstva, industrije in trgovine...

Majhen konček zastora je privzdig- njen. Hitler je govoril z odkritosrčno- stjo, ki je večkrat razburila državnega pravdnika republike, in razvil pred na- šimi očmi nekaj sicer iz filma, »navite- ga« od pangermanov, ki ga bodo tudi enkrat v praksi izvajali, s Hitlerjem ali pa kom drugim na čelu.

S pravnega stališča je obtožen de- jani prvih dni revolte bol von Kahr kot pa Hitler. Danes že so nam dopisnikom prepovedali vstop v dvorano. Razprav- ljajo o podobnostih Ludendorffovega načrta. Utis imamo, da gre bolj za posvetovanje generalnega štaba kot za sodno obravnavo.

to doseglo, je vprašanje časa in je odvisno od dobrega razmerja med Francijo in An- glijo. Francoski narod hoče odškodnino, Angleži vzpostavitev tržišč.

V svojem odgovoru je Poincaré nagla- sil, da se oni Angleži, ki menijo, da želi Francija nemško propast, motijo. Francija je nemška upnica in bilo bi neizmerno po- vzročiti propast dolžnika. Francija ni ni- dak želela niti pti nemškega ozemlja in to je on sam kot predsednik republike iz- javil Wilsonu in Lloyd Georgerju že 28. aprila 1919. Tudi ni Francija nikdar ničesar za- htevala, kar bi ji ne šlo po mirovni pogod- bi, in njega želja bi bila, da se ta izvede.

Glede oboroževanja je Poincaré nagla- sil, da je isto naperjeno proti revanžnim željam Nemčije. Da ima močne posadke tu- di na zapadni strani države, leži vzrok v tehnični organizaciji armade. Nikakor pa Francija ne misli na vojno z Anglijo.

Politika napram državam Male antan- je imela vedno mirujoč značaj. Stola- je v zvezo z vsemi državami, ki imajo interes na tem, da se izpolnijo mirovne po- godbe. Francoske denarne subvencije ni- kakor ne zmanjšujejo finančne moči Fran- cij, ker jih je dala samo proti zanesljivim garancijam. Francija bo kljub temu lahko plačevala svoje dolgeve.

Nemško ozemlje so Francozi zasedli, da bi Nemčijo prisilili kl plačevanju dolgov in zlomili odpor nemških industrijskih ma- gnatov. Ta pritisk bo prenehal, čim bo Nemčija plačala ali pa bo francoska var- nost zagotovljena. V tem oziru bodo dali iz- vendenci v kratkem svoje mnenje, ki bo morda pripomoglo do nagle rešitve vseh problemov. Francija je zadovoljna, da je Mac Donald spravil odškodninsko vpraša- nje v zvezi z vprašanjem medzvez. dolgov.

Tudi glede Društva narodov, ki naj bi bilo jamstvo za trajen mir in v vprašanju razorožitve nista angleško in francosko stališče daleč narazen.

Obe pismi bosta prvovratna zgodovins- ka dokumenta iz zgodovinske dobe, ko se je Evropa bolj kot kdaj prej trudila, da bi ustvarila tako stanje, ki bi omogočilo ne- moten razvoj in napredek.

Politične vesti.

»Radičevci in opozicijski blok.« — »Vreme« piše: Zanimivo je, da ne smatramo samo v radikalnih, temveč tudi v gotovih opozicijskih krogih Radičevega prihoda v skupščino za zadosten temelj ustvaritve opozicijskega bloka. Ustvaritev bloka je odvisna še od nekaterih drugih čimbenic in to v prvi vrsti od ureditve odnosa med klerikalci in radičevci, ki se nikakor ne bodo mogli sporazumeti o razdelitvi inter- esnih sfer v slučaju novih volitev. Iz vero- dostojnega vira nam je znano, da so radi- čevci pri sklepanju federalističnega bloka s klerikalci izjavili, da se ne morejo odloči svojim načrtom glede razširjenja svoje or- ganizacije v Sloveniji in da hočejo imeti v tem oziru popolnoma svobodne roke. Kle- rikalci so kljub temu prvotno pristali na zvezo z Radičevci, ker so mislili, da velja ta njegova izjava samo za čas volitev. Blok z Radičevci so smatrali samo začasen, dok- ler ne pride do ugodnejše kombinacije. To kombinacijo pa hočejo klerikalci ustvariti na vsak način do novih volitev. Zato so bili oni ves čas pogajani za ustvaritev opo- zicijskega bloka v tesnih zvezah z radi- kalci. Te zveze med radikalci in klerikalci še vedno niso prekinate in se zdi, da so samo sedaj, ko se govori o prihodu radi- čevcev, postale še bolj živahne in resne. Druga ovira pri ustvaritvi opozicijskega bloka je g. Pribičević, o katerem smo zve- deli, da se bo s svojimi poslanci takoj od- dvolji od demokratskega kluba, kakor hi- tro bi prišlo do sporazuma med Davidovi- čevićem in Radičevci.

»Jugoslovensko-albanski odnosi.« V razgovoru z dopisnikom beograjske »Politi- ke« je izjavil albanski poslanec in pred- sednik opozicije Gurakuć, ki je zelo znana osebnost v albanskem javnem življenju, glede tega vprašanja nekako sledeče: Od- kar so bile določene meje med Jugoslavijo in Italijo, ni nobenega razloga, ki bi motil prijateljsko sosedstvo med obema država- ma. Posebno so potrebni dobri gospodarski odnosi za severne Albance. Zelo potreb- na bi bila regulacija Drima, za kar sta se obe vladi že pogajali. Ako bi potem prišlo do trgovinske pogodbe, bi postali odnosi prijateljski. Med obema državama je bilo precej nesporazumljenj, ki pa so k sreči od- stranjena. Slovanski živeli v Skadru in Braku uživa mnogo ugodnosti glede solstva in verolpovedi.

»Avanti Italija! Pod tem naslovom je priobčila beograjska »Politika« pismo iz Milana, ki se peča z rimskim sporazumom. Dopisnik je mnenja, da znači sporazum za Italijane samo prvo etapo na njihovem po- hodu proti vzhodu. Z dnevnega reda so spravili »Reški problem«, da bi spravili na dnevni red »Jadranski problem«. Pri tem pa jim ne gre samo za »Jadranski pro- blem« radi Jadrana ali Dalmacije, marveč radi »Drang nach Ostem«. Da ne bo Italija obstala na tej točki, kaže Mussolinijeva iz- java, da mora Italija obrniti svoj pogled na vzhod in stopiti v prijateljske odnose predvsem z državo, ki jo na tej poti sreča prvo. O tem pričajo tudi proglasi fašistov- skih organizacij, ki jim načeluje Mussolini. Iz njih izzevneva, da ni kri italijanskih mu- čenikov še dovolj maščevana s povratkom knavarskega bisera v naročje matere Italije.

»Angleški kralj obolel.« Angleški kralj Jurij je lahko obolal na influenci, ki je ne- kaj dni mučila tudi kraljico.

»Smrt italijanskega diplomata.« — V Bresciji je umrl italijanski diplomat grof Vin- cenc Betoni. V svoji mladosti je bil priden- lien italijanskemu poslanstvu v Atenah, po- zneje je služboval v Londonu, Petrogradu, na Dunaju in končno pri zunanjem ministru- stvu v Rimu.

»Sestava nove belgijske vlade.« Po zadnjih vesteh bo vodna kriza rešena v kratkem na ta način, da bo novo vlado spet sestavil Theunis, ki bo dobil mandat za po- slovni kabinet, sestavljen iz uglednih pa-rlamentarcev in tehnikov. Zmanjšano bo ob- em štjevo ministrstev.

»Mussolinijevi mornariški načrti.« Pri sprejemu v Rimu navzočih admiralov je Mussolini naglasil, da pričajo vsi največji dogodki o velikem pomenu mornarice. Italija je zaenkrat povoljno opremljena; ima nedotakljivi Brenner in Snežnik. Kar se tiče morja, ne more tega trditi. Radi te- ga bo Italija skušala pomožiti svoje bro- dove. Mornarica mora biti za vsak slučaj pripravljena.

Trboveljski premog in drva dobavila

Družba Ilirija,
Ljubljana.

Kralja Petra trg 8. Telefon 220.

Plačilo tudi na obroke.

Prosveta.

Ljubljanska opera je proslavila spomin na stoletnico rojstva očeta češke opere Be- dřiha Smetane z dvema slavnostnima predstavama. V soboto zvečer so peli po dolgih letih zopet opera »Poljub«, v nedeljo popoldne pa »Prodano nevesto«. Gledališče je bilo obkraljeno slavnostno razsvetljeno, po- grešali smo pa pred rampo vsaj kip ne- smrtnega češkega skladatelja, ovenčan z letnega ali vsaj ozalžan s cvetjem in zo- lenjem. Operni ansambel se je z lubeznijo in spoštovanjem pripravil za čim popolnej-šo izvedbo obeh Smetanovih del. »Poljub« je bil izvrstno našudiran, celotni dojem je kazila edino le zasedba, ki za slavnostno reprezentanci predstavo ni bila prvovrst- na. Kakšno si mislimo v tem slučaju zased- bo vlog, si ne upamo povedati, ker bi bilo takoj več zamer, čeprav brez vsake potre- be. Solistinje in solisti so se potrudili vsak po svojih najboljših močeh in zmnožnosti, orkester in zbor sta sodelovala z verno in sta dokaj uveljavljala intencije svojega di- rigenta, g. kapelnika Balatke, čigar glavna zasluga je, da nam naša opera nudi češka dramatična dela v dostojni in sprejemljivi izvedbi. Režija in inscenacija »Poljuba« ste hvalevredni, posebno lepe so nove deko- racije, katere je naslikal g. Skružny.

Nedeljska »Prodano nevesta« je bila animirana predstava. Ne lepe domače me- lodije še dolgo ne bodo zastarele. Tudi to- krat so ogrevale naša srca. Poseben sijaj je dala predstavi samorasla kreacija Keca- la mojstra pevca g. Betetta. Odlikovala sta se dele g. Simenc v vlogi Janka in gđ.

kakor po glasbi privlačna in zanimiva in ker je bila v celoti prav dobro podana, je tudi dobro uspešna. Gledališče je bilo nabito polno, razpoloženje izvrstno in aplavza mnogo, včasih pri odprti sceni tudi preveč, ker se s takimi aplavzi igralci spravljajo sa- mo v sadrog in se tako moč lep razvoj in potek podajanja. Ga. Mitrovičeva in gđ. Vladimirova sta prešli šopke.

Webrov »Carostrelec« je že prekoračil sto let svojega nastanka (prva prizoritev se je vršila v Berlinu l. 1821) je pa še danes prav tako svež in priklupljiv, kakor nekoč. Delo preveva prijeten romantičen duh, tako glasbeno kakor vsebinsko in je harmonično in enotno prelito v dovršeno celoto. Vse- eno je, naj bo že kdo prijatelj ali neprijatelj stare glasbe, »Carostrelec« mora pri- znati abstenenčno pravico v družbi tistih oper, ki bodo ostale stalno na repertoarju. Ta opera je bila za nemško operno litera- turo velikega epohalnega pomena, zato ni čudno, da so Nemci stoletnico njeve prve uprizoritve proslavili skoro v vseh svojih gledališčih in da bodo enako slovesno pro- slavili tudi stoletnico komponistične smrti, ki se bo vršila l. 1926. S to našo premiero je »Carostrelec« završil svoj prvi pohod po slovenskih odrih. V Ljubljani so jo dali prvič l. 1893, torej že pred tridesetimi leti, v Trstu pa leta 1914.

Naše gledališče je opero vsestransko, tako glasbeno, igralsko in scenično, dobro našudiralo. V sceničnem oziru je bilo pa nedostatkov, ki pa gredo bolj na rovaš mi- zerije s katero se ima vodstvo boriti, kakor pa na rovaš njege samega. Orkester je pod

val o Smetani in njegovem glasbenem delu med Čehi. Predavanje so polnaslele ski- optične slike. Koncertne točke — izključno Smetanove skladbe — so izvajali gđ. Zi- kova, g. Cvečič, g. Simenc, g. Slajs in nje- gova sopraga, ki so želi za svoja krasna iz- vajanja vlahno pohvalo.

100 letnice Smetanovega rojstva sta se pohljalno spomnili dve ljubljanski knjigar- ni sicer knjigarna Jugoslovanske Matice na Kongresnem trgu ter knjigarna Tiskovne zadruge v Prešernovi ulici s tem, da ste razstavili v svojih izložbenih oknih Sme- tanovo silko in izdaje njegovih glasbenih del.

Album slovenskih napevov, 50 sloven- skih narodnih napevov, uredil Fran Gerbič za violino in klavir priredil Fran Korun. Zbirka narodnih pesmi, katere bodo mladi goslači (prva lega) zelo veselje. Porabna bo za igranje doma v družini, kadar se učene- naveliča šolskih vaj. Prireditve za gosli je večših samostojna, pripravna in označena s prstnim redom. Staršem priporočamo, da nabavijo izdajo svojim mladim goslačem.

Odys, imenovana povsod »Lepa Odys«, najpriznanejša pesalka današnje Evrope, priredi v ljubljanski operi svoj večer v so- boto dne 8. t. m. ob 8. uri zvečer. Njen spe- red je sestavljen iz točk, s katerimi je do- segla sijajne uspehe v Londonu, Parizu, Madridu, Rimu in dunajski secesiji.

Drugi koncert jugoslovanske koncertne glasbe se vrši v ponedeljek dne 10. marca. Na sporedu so skladbe Konjevića, Stolce- ra in Dvořaka. Stojišča so v predprodanju v Matični knjigarni.

Dnevne vesti.

Ljubljana, 4. marca 1924.

Nepoštena žurnalistika. Naš nedeljski članek o komunistični politiki je »Slovenec« drugič pomagal, kakor da je falzificiral naše stave in pod narekovanji »citiral« iz našega članka besede, ki jih v članku sploh nismo imeli. Žalostno, da se ponavlja slovenski časopis do tako sramotnih »argumentov«.

Redukcija na državnih železnicah. Od tajništva NRS smo prejeli: Medtem ko komunisti in demokraci z demagoškimi frazami begajo železnice, je dosegel Akcijski odbor NRS s svojim tihim in doslednim delom uspeh, ki je prihranil marsikateremu nameščencu državnih železnic v Sloveniji skrb za družino in za bodočnost. Na progah državnih železnic v območju ljubljanske direkcije ni bil po posredovanju NRS reduciran noben nameščenec.

Spomenik kralju Petru. Meščani banske Krpe so sklenili, da postavijo spomenik kralju Petru I. Spomenik se svačeno odkrije na Veliko nedeljo leta 1925.

Mariborska »Straža« za Narodno gledališče. Mariborska »Straža« piše v svoji zadnji številki, da bo odsele posvečala vsi našemu Narodnemu gledališču v Mariboru. V tem smislu prinaša tudi za repertoar za prihodnje dni. Doslej je »Straža« gledališče ignorirala in se zanj sploh ni zanimala.

Prošnja. Jakob Intihar, Studenec-Ig pri Ljubljani prosi dobrosrčne ljudi, da mu priskočijo na pomoč v njegovi veliki bedi. Intiharjeva družina je brez vseh sredstev za preživljanje. Oče je star in slep, mati za vsako delo nesposobna, dvojce sinov na leži bolnih že čez eno leto. Darove za bedno Intiharjevo družino, bodisi v obliki ali denarju, sprejema tudi uprava »Narodnega dnevnika« v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1.

Planinska razstava v Beogradu. Srbsko planinsko društvo namerava prirediti v Beogradu za velikonocne praznike izložbo planinskih slik ter turističnih in zimsko-sportnih potrebščin. V interesu slovenskih izdelovalcev ter artiklov ter trgovcev je, da se udeleže te izložbe. Razstavilo se bo vse, kar se nanaša na turizmo in zimski sport. V prvi vrsti pridejo v poštev artikli domače proizvodnje. Vsi predmeti namenjeni za razstavo se imajo poslati do konca marca t. l. z oznako cene in firme na industrijska Stanieta Vidmarja v Ljubljani, ki je iz prijaznosti prevzel zbiranje ter pošiljanje teh predmetov v Beograd. Stroški za pošiljanje se razdelijo na posamezne razstavljavalce.

Inozemci v Beogradu. V letu 1923 je bilo registriranih v Beogradu 16.620 dovoljenj za stanovanja podanikom tridesetih tujih držav. Med temi je državljanov iz Rusije 13.250, iz Češkoslovaške 920, iz Avstrije 404, iz Madžarske 245, iz Nemčije 227 in iz Italije 127.

Kriminalna statistika iz Beograda. Leta 1923. se je izvršilo v Beogradu 5 roparskih umorov, 13 ubojstev, 5 detomorov, 12 vlomov, 3 slučajni ponarejevanja denarja 372 večjih tatvin, 3 nasilstev, 23 težkih poskodb, 31 goljufij in 28 ostalih prestopkov. Navadnih tatvin je bilo 495.

Novo kopališče blizu Dubrovnika. Neka češka družba je z velikimi investicijskimi stroški uredila novo kopališče v Kupari-Srebrenju poleg Dubrovnika. Kopališče je najmoderneje urejeno in je pripravljenih za letovišarje čez 300 sob.

Točno in vestno uradno poslovanje. Iz manjšega mesta v južni Srbiji nam tja premeščen slovenski častnik piše: Dobil sem od doma dopisnico, da so mi poslali paket pred petimi dnevi. Ker sem dotično blago nujno potreboval, so mi pošiljko označili ekspres, za kar so morali plačati poleg drugih pretrpano visokih poštinskih pristojbin, še pristojbino za ekspres, ki znaša 5 Din. Ekspresna pošiljka se mora nujno naslovniku dostaviti. Tako vsaj govore poštni paragrafi. Ker pošiljke le nisem dobil, sem se vprašal na pošto, kaj je vendar to, da paket toliko časa ne pride. A glej, moja pošiljka je pozabljena počivala v poštnem kotu. Bogve, kdaj bi mi bila vročena, da je nisem sam na pošti iztaknil. Čemu se potem plačuje pristojbina za ekspres, če se pa pošiljke takoj po prihodu pošte ne dostavljajo?

Razprava proti Čarugi. Preiskava proti znanemu razbojniku Čarugi je končana in je že ves preiskovalni material v rokah državnega pravdnika, da vloži obtožbo. Javna razprava proti Čarugi se prične okrog Velike noči.

Sirjenje spalne bolezni. Kakor smo že poročali je obbolelo v Beogradu za spaino boleznijo dvoje oseb. Sedaj prihaja tudi iz Novega Sada vest, da je v tamošnji bolnici za spaino boleznijo bolan Lazar Ačmov iz Kovina, ki spi nepretrgoma že 14 dni.

Protialkoholno gibanje v Sarajevu. Protialkoholno gibanje v Sarajevu se je v zadnjem času živahno razmahnilo po zavodstvu društva »Prosveta«. Posebna pažnja se posveča antialkoholni propagandi med srednješolsko mladino in med delavstvom. Društvo je priredilo več predavanj, in dalo pobudo za ustanovitev brezalkoholne restavracije.

Volčovi v bližini Sarajeva. Vseled nenavadno hude zime so se pojavili v okolici Sarajeva volčovi, ki so v velikem strahu okoliškemu kmečkemu prebivalstvu.

Nova korupcijska afera na Češkem. Več oficirjev češkoslovaškega vojnega ministrstva je bilo aretiranih in izročenih divizijskemu sodišču, ker so osumljeni, da so prejeli od dobav bencina večje vsote podkuplin. Zajedno z oficirji je bilo aretiranih tudi več civilnih oseb, med temi direktor družbe za nafto Bennis, ministerjalni svetnik dr. Svatek in glavni prednik praškega Uradnega lista.

Atentat na predsednika madžarske stranke v Sentu. Neznani napadalec so v Sentu napadli predsednika madžarske stranke dr. Jovana Cetela in ga težko ranili z revolverskim strelom.

Podpora Zadru. Italijanska vlada je podela Zadru podporo v iznosu 2 milijonov lir za vzdrževanje javnih zgradb, nasadov in cest.

Kdor zna, pa zna. Pred letom dni se je pojavil v Novem Sadu neki študent Milčič, ki se je v Zabluju nastanil kot zdravnik. Subotičko državno pravništvu je hotel proti njemu uvesti kazensko postopanje, kateremu se je pa Milčič na do danes še neposredno način izognil. Milčiču se je celo posrečilo, da se je kar čez noč pretvoril iz doktorja medicine v doktorja jura in je postal namestnik drž. pravika v Somboru. Ko so pa postala Milčiču v Somboru tla prevoja, je čez noč izginil v Vel. Bečkerek, kjer je postal zopet na do danes še nepojasnjen način finančni inspektor. Na novem službenem mestu je pričel Milčič z goljufijami.

Ljubljana. — Predavanje. Dames, v sredo, predava v »Bratstvu« Ljubljana režiser narodnega gledališča G. Josip Sest o dramski umetnosti, nakar opozarja vse ljubitelje gledališča.

— Stanovanjski zakon. V ponedeljek zvečer se je vršila na mestnem magistratu v Ljubljani anketa, ki jo je sklical socialno-politični »odsek občinskega sveta z namenom, da se razpravi o vprašanju izpremembe, odnosno podaljšanja stanovanjskega zakona. Anketa je bila zelo dobro obiskana in so se proti ukinitvi stanovanjskega zakona, ki štiti najemnike, izjavili zastopniki stanovanjskih najemnikov, zastopnik delavske zbornice dr. Likar, zastopnik zveze obrtnih zavodov G. Franchetti in zastopniki raznih strokovnih organizacij. Za razveljavljanje današnjega stanovanjskega zakona je nastopil predsednik hišnih posestnikov G. Ivan Frelih in zastopnik zveze industrijalcev dr. Golia. Zastopnika trgovske in obrtniške zbornice in zastopnik zveze trgovskih gremiljev se nista izjavila ne za in ne proti podaljšanju stanovanjskega zakona, ker njune organizacije, ki imajo v svoji sredi organizirane tako hišne posestnike kot najemnike, niso še o tem sklepale. Anketo je vodil podžupan dr. Stanovnik, ki je pri drugi točki dnevnega reda vse navzoče zastopnike organizacij prosil, da naj pošljejo socialno-političnemu odseku v najkrajšem času pismene predloge o tem, kako naj mestna občina odpravi stanovanjsko bedo in na kakšen način naj mestna občina prične z gradbo novih stanovanjskih hiš. Rešiti je predvsem vprašanje, ali naj mestna občina za gradbo stanovanjskih hiš najame posojila, ali pa naj zviša gotove občinske davščine.

— Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane za čas od 24. februarja do 1. marca izkazuje, da je umrlo 30 oseb, med temi 13 moških in 17 ženskega spola (tuejci 13). Med tem časom se je rodilo 31 otrok, 22 moškega (dva mrtvorjena) in 9 ženskega (eden mrtvorjen) spola.

— Nesreče. Pri mizarju Petru Bizjaku v Sp. Siskii je padel mizarški pomočnik Anton Nadižar tako nesrečno, da si je zlomil več reber na desni strani. — V kemični tovarni v Mostah se je polil delavec Andrej Frantar z ostrim lugom po čelni nogi. — V papirnici v Vevčah si je poškodoval železostugar Stanko Trošč lev roko, strugar Etlbin Fink tudi po lev roki, elektriker Franc Orehek pa je padel ravnotam z lestve in je dobil težke poškodbe na glavi po rokah in nogah.

Maribor.

— Glavni odbor Jadranske Straže v Mariboru se je pojavilo stremenje, ki propagira misel ustanovitve glavnega (oblastnega) odbora za Mariborsko oblast s sedežem v Mariboru. Pomembni te namere so mnenja, da bi glavni odbor s sedežem v Mariboru lahko uspešno deloval za razširjenje podružnic Jadranske Straže po štirih letih, trgu in vaseh. O tej zadevi je razpravljala tudi odbor na eni zadnji seji in kakor izleđa, namerava postaviti tudi central v Splitu tozadeven predlog, oziroma prošnjo za dovoljenje osnovanja glavnega odbora. V Mariboru samem se J. S. zelo lepo razvija in namerava že spomladan aranžirati večjo prireditve v korist naše pomorske obrambe.

— Protidraginsko gibanje. Stanovske organizacije v Mariboru sklicujejo za 9. t. m. ob pol 10. uri dopoldne v Narodnem domu skupen manifestacijski shod proti draginji in njenim povzročiteljem.

Kuluk. Mariborski magistrat je dovršil seznam obvezancev za kuluk za prvo polletje 1924. Seznam ostane 14 dni razgrnjen na magistratu. V tem roku je mogoče vložiti eventualne pritožbe, ki jih je koikovati s 25 dinarji.

Kraljeva zahvala. Na udanostno brzojavko, ki jo je poslala mariborska »Jadranska Straža« o priliki ustanovnega zbora kralju, je prejel predsednik »Jadranske Straže« polkovnik v pokolu G. Prica od kabinete pisarne pismo, v katerem se mu sporoča kraljeva zahvala za izražena čuvstva udanosti.

Iz državne Dečjega doma. 19 letni Ernest Ch., ki je bil zaradi ponovnega beračenja na ulicah odvzet očetu-pijancu, je bil izročen dečji stanici.

Kino Matica
Od 3. do 6. marca
„Plesačica Navarro“
v glavni vlogi Asta Nielsen
in Svet. Petrovič.
Velika družinska drama.

Kino „Ljubljanski dvor“
Samo še danes, v sredo
krasna drama iz dilaškega življenja
„Kneževa ljubav“
s priljubljeno EVO MAY
v glavni vlogi.

Celje.

CELJSKI TRG

dne 1. marca (v dinarjih). Meso: Govedina v mesnicah I. vrste 25, II. 20—23, na trgu I. 24—25, II. 20. Telatina I. 30—35, II. 30, svinjina I. 35, II. 30. Mast I. 40, II. 38. 1 kg šunka 60, prekajenega mesa 42—45, 1 l mleka 3,50, eno jajce 1,25—1,50, 1 kg belega kruha 7, črnega 6. Specerija: kava Portoriko 68, Santos 48, Rio 40, pražena 46—68. Šadkor kristalni 22,50, v kockah 24, namizno olje 30, bučno 38. Moka: št. 00 5,90, št. 0 5,80, št. 2 5,50, št. 4 4,50, št. 7 3,30. Žito: o pšenice 380, rži 320, ječmena 330, ovsa 280, prosa 300, nove sušene koruze 300, alje 300, fižola 500—700, graha 1800, leče 1600. Kurivo: o črnega premoga 54, ruževca 26,50, kubični meter drv 140, q trdih drv 40, kubični meter mehkih drv 120, q mehkih drv 32. Krma: o sladkega sena 100, posladkega 75, kislega 50, slama 50.

— Uradni dan Trgovske in obrtniške zbornice v Celju, se vrši v mesecu marcu samo dne 11. marca in to z ozirom na službene zadržke referenta. Prihodnji mesec se vršijo uradni dnevi redno in sicer 1. 15. in 29. aprila itd. vsaki drugi torek, kakor je bilo to sivočasno objavljeno.

— Smrtina kosa. Umrli je v Kapucinski ulici soproga dvornega svetnika gospa Ana Synek v starosti 63 let.

— Tombola Olepčevalnega društva v Celju se vrši v nedeljo, 9. marca, v službu slabega vremena pa 16. marca ob 14. uri popoldne pred Narodnim domom.

— Delno ukinitje omejitev pri oddaji električnega toka. Razglašja se, da je razveljavljena omejitev uporabe električnega toka za luč in gospodinjstvo, katerega je bila odredena s tuk. razglasom z dne 22. januarja t. l. Motorji z več kot 1—5 k. s. smejo tudi nadalje obratovati le v času, ki je naveden v okrožnici mestne elektrarne z dne 28. novembra 1923.

Sokoistvo.

— Sokol Ljubljana II. priredi za vsa člane in članice redno mesečno predavanje dne 6. marca t. l. (četrtke) od 19—20. ure zvečer na realki, soba 1, iz dvorišča, pritičje, levo. — Snov: O alkoholizmu s posebnim ozirom na vpliv alkoholizma udeležev na njih zarod. — Iz šolske prakse.

Ljubljanska porota.

UBOJ PO POLNOČNICI

Fantje iz Luž so prišli v Senčur kot običajno k polnočnici. Pradno so šli v cerkev, so šli v gostilno k Ivanu Gasperlinu v Senčurju. Tam so začeli peti. To pa ni bilo vseh senčurskim fantom, in Avgust Blagne jih je nahrnil, da na ta večer ne smejo peti. Fantje so bili nevoljni in so odšli v cerkev. Po polnočnici so se zopet speli pred cerkvijo in odšli nato domov, in sicer Lužani po eni, Blagne pa po drugi strani. Pri Primoževem hlevu sta naletela fanta Jožeta Karna in današnji obtožene, posestnikov sin Franc Sajovic na Blagneta, ki se je začel prepirati s Karnom. Med preprirom se je potegnil Sajovic za tovariša Karna. Potegnil je iz žepa odprt nož in je sunil Blagneta v hrbet. Po izvršenem umoru se je Sajovic, tako trdi obtožnica, še z nožem v roki pobahal, češ da je ravno sedaj enega zaklal.

Zaslišanji je bilo več prič, toda nobeden ni mogel usodnega dogodka natančno opisati, ker je bila tema in so vsi vpipek tepli. Sajovic se je zagovarjal, da ga je udaril Blagne prvi z nožem po glavi, tako da ga je v hipu obila kri po obrazu. Potegnil je nož in se je branil, kako pa je zadel Blagneta, niti sam ne ve. Imel je sicer mal žepni nož, toda zadel ga je tako nesrečno, da mu je preskotal glavno žilo, vsled česar je fant izkvravel.

Zdravnik dr. Travner in dr. Maier sta izjavila, da je nož res majhen, vendar je bila rana zadana z veliko silo in je bila absolutno smrtna.

Senat je stavil porotnikom dve vprašanji, in sicer prvo glede uboja, drugo pa glede prekoračenja meje potrebne obrambe.

Drž. pravdnik dr. Ogorevc je poučarjal, da se je pojavila posebno sedaj po vojni pri teh fantovskih pretepih strašna surovost in se slučajni poboj vedno bolj ponavlja. Fant prde v gostilno in že zasadi nož v mizo. Nož pa je hujše orožje kot samokres, kajti krogla svoj cilj običajno zgreši, nož pa zadene ob blizu. Rana na hrbtu pokolnega Blagneta izključuje silobran.

Zagovornik dr. Sajovic je zagovarjal silobran. Obtožene in njegov tovariš sta bila napadena in Franc Sajovic je ravnal v namenu, da ubrani svoje življenje. Fantje iz Senčurja so stali v veliki gruči, in sicer ravno tam, kjer so morali priti Lužani.

Porotniki so vprašanje glede uboja zanimali z 8 glasovi, potrdili pa so tudi z 8 glasovi prekoračenje silobrane. Na podlagi tega pravdoreka je bil obsojen Franc Sajovic na 10 mesecev hudega zaporu in se mu vstope v kazens preiskovalni zapor od 25. dec. 1923, plačati pa mora vse stroške in 100 Din takse.

Senatu je predsedoval sod. nadsvet. Rekar, votanta sta bila sod. svet. dr. Keršič in sodnik Lajovic, državni pravdnik dr. Ogorevc, zagovornik pa dr. Sajovic.

Dvorana je bila polna poslušalcev, največ jih je bilo z Gorenjske. Danes se vrši obravnava proti Ivanu Lozarju iz kamniškega okraja zaradi umora.

Mariborska porota.

Drugi dan porotnega zasedanja je stal pred sodniki 44 letni posestnik Lovrenc Drevenšek zaradi umora svoje žene. Obtožnica izjavlja, da sta zakonska Drevenšek v prvih letih zakona živela mirno in složno, vendar pa se je to razmerje po moževi krivdi izpremenilo, ker je začel Drevenšek svojo ženo pretepati. Po izpovedbah prič je bila žena marljiva in vestna gospodinja. Trajni prepri v družini in moževa surovost, ki je bila vsled njegovega pijančevanja še neznošnejša, so dovedli pokojnico do tega, da je zahtevala ločitev zakona. 7. nov. m. l. sta bila oba zakonska v Ptuj zaradi ločitve zakona. V Dravski ulici, kjer sta se srečala, je Drevenšek skočil k svoji ženi in jo, ker je pred njim zbežala, zasledoval ter jo z nožem 17 krat sunil. Z dvema tem sunkov jo je zadel v srce. Žena se je zgrudila in kmalu nato vsled izkvravljene izdihnila. Drevenšek se izgovarja s pijanostjo, česar pa priče ne potrjujejo. Porotnikom sta bili stavljeni dve vprašanji, o umoru in o uboju. Prvo vprašanje so porotniki zanimali, potrdili so pa drugo vprašanje na uboj. Vseh pravoreka porotnikov je bil Drevenšek obsojen na 10 let ječa.

Gospodarstvo.

Nezaposlenost.

Če smatramo državo za tvorbo, ki naj zasleduje cilje organizirane skupnosti, potem nam mora biti jasna naloga države v vprašanju nezaposlenosti. Nezaposlenost je socialno zlo, ki more pretresti in uničiti tudi najtrdnjše temelje državne stavbe, zato je naloga države, da nezaposlenost ali prepreči, če pa to ni mogoče, pa ji vsaj odvzame tisto nevarno ost, ki preti omajati ves družabni red.

V naši državi dosedaj pravzaprav še nismo imeli nezaposlenosti v večji meri. Obstajala je sicer od postanka naše države, toda vendar ne v nevarni meri. Sedanja kreditna in industrijska kriza pa sta povzročili nezaposlenost delavstva, ki že zavzema prav opasne dimenzije. In položaj je vedno slabši!

Zavedati se moramo, da pritira nezaposlenost, ki povzroča v delavskih družinah pomanjkanje in glad, te sloje na rob obupa. In v takem duševnem razpoloženju je človek sposoben za vse, da ohrani življenje sebi in družini. Specijelno v naši državi pa je položaj še malo bolj kočljiv. Pri današnji naši politični razcepanosti in prevladujočem demagoštvu so duhovi še mnogo bolj razburjivi, kakor pa bi bili sicer. Zato je treba misliti na odpravo pravočasno in ne šele tedaj, ko bo prekasno.

Delavski razred se je še pred kratkim zelo upiral odpravi ministrstva za socialno politiko. Toda to ministrstvo tej zahtevi nikakor ne dela časti, kajti v času, ko postaja krik nezaposlenih vedno glasnejši, o socialnem ministristvu ni čuti ničesar. Ministrstvo samo bi se moralo zavedati posledic industrijske krize in bi moralo poskrbeti vsaj za olajšave bede nezaposlenega delavstva in ne čakati dneva, ko potrkajo na njegova vrata sestrane delavske pesti.

Vsega seveda vlada in država ne zmoreta, toda nekoliko iniciativnosti pa bi že smeli pokazati. Vprašanje je preneseno, da bi se smelo odlašati tudi le en dan!

Ravno v teh težkih dnevih moramo opozoriti našo vlado in posebej še socialno ministristvo na novo nevarnost, ki preti našemu delavstvu. Znano je, da so se že pred vojno pojavljale industrijske krize skoro vedno vsakih deset let (in to v vseh evropskih državah), po vojni pa je ta pojav stal. Posledica industrijske krize je bila vedno nezaposlenost, in ta je povsod povzročala še ostrejšo produkcijsko krizo. Zato ne smemo pričakovati, da bo nezaposlenost trajno odpravljena, če premagamo sedanjo industrijsko krizo. Mnogo verjetnejše je, da se bo vedno in vedno ponavljala, dokler naše gospodarstvo ne bo tako močno, da bo kljubovalo s samimi preventivnimi sredstvi takim pojavom.

Zato bi bilo popolnoma nedopustno, da bi naša delegacija za pogajanja za trgovinsko pogodbo z Italijo sprejela italijansko zahtevo, da smejo italijanski delavci v našo državo. Izpolnitev te zahteve bi ne bila samo udarec po našem delavstvu, temveč po vsem našem gospodarstvu in bi imela za celo državo usodne posledice. Italija je danes primorana, da pošilja velik kader svojega delavstva v inozemstvo, mi pa teh delavcev ne smemo pustiti k nam, ker bi poostriili že obstoječo nezaposlenost v taki meri, da bi je tudi najzornejši socialno ministristvo ne odpravilo, zlasti če, če bi bilo tudi dovoljeno italijanskim podjenikom pri nas ustanavljati industrijska podjetja. In to bi se ponavljalo vedno.

Vlada se mora tega zavedati in potem gotovo ne bo sprejela take zahteve. Smatrali smo za potrebno, opozoriti na to italijansko zahtevo, ker postaja nezaposlenost pri nas že sedaj opasna in si torej ni ravno težko ustvariti slike, ki bi nastala, če poplavi italijansko delavstvo naše kraje. Mi tujeja delavstva ne rabimo, zato mu tudi ne smemo ustvarjati možnosti, da se naseli pri nas.

× Vinski vzorčni sejem se vrši v četrtek, dne 13. marca v Semicu na Doljskem. Prireda ga podružnica »Kmetijske družbe« Semic, kot in Strekčevce. Otvoritev ob 12. uri popoldne (po prihodu vlaka iz Ljubljane) po višjem kletarskem nadzorniku gosp. Fr. Gombar. Ker je kakovost »Semicana« lanskega prideika posebno vsled pozne trgatve izredno dobra in so tudi cene zelo zmjerne (od 19 kron naprej za liter), bo sejem gotovo dobro obiskan. Izmed vseh doljskih vin je okusni in zdrav »Semican« povsod najbolj priljubljen. Gostilničarji in vinski trgovci, ne zamudite ugodne prilike za nakup domačega vina.

× Privatni radio-aparati. Ker so nekateri privatniki brez dovoljenja poštnega ministristva instalirali radio-aparate, je izdalo poštno ministristvo naredbu, da se sme nikomur instalirati radio-telegraf ali telefon brez predhodnega dovoljenja poštnega ministristva. Sploh si smejo instalirati privatniki samo sprejemne aparate, ne pa tudi oddajalnih.

× Kreditne potrebe naše industrije. Centrala industrijskih korporacij v Beogradu je zbrala priglasitve industrij za kredite, ki so tem industrijam potrebni, da se rešijo iz sedanje krize. Centrala je dobila prijave od 381 industrij v znesku 665 milijonov dinarjev in to brez Dalmacije in brez industrij, ki niso v okviru poedinih savezov.

Poleg tega so prijaviili še posamezni industrijski vsoti 140 milijonov. V celoti cenijo potrebe naše industrije po kreditih na 900 do 900 milijonov dinarjev.

× Poselnikom praškega velesejma niso potrebni čl. vizumi. Tukašnji trgovski, industrijski, obrtniški in gospodarski krogi se opozarjajo, da nobenemu poselniku praškega velesejma, ki se vrši od 16. do 23. marca ter na katerem razstavlja 2500 prvovrstnih tovarov, izdelujočih različnejše vrste blaga znane solidnosti pri konkurenčnih cenah, niso potrebni vizumi. Poselniki velesejma prekoračijo mejo češkoslovaške republike lahko samo na podlagi legitimacij praškega velesejma, kar velja za dobo od 9. do 30. marca t. l. Na to ugodno priliko poseta praškega velesejma in na ugodnosti pri potovanju, kakor tudi na to, da imajo lastniki legitimacij na čl. železnica 35% popust pri potovanju tja in nazaj, se opozarjajo vsi tukašnji gospodarski krogi.

× Izvoz našega drobnice preko Soluna. Lansko leto je izvozila naša država preko Soluna približno 300.000 glav drobnice. Velik del te živine je bil prodan že v Solunu, precejšnje pošiljave pa so šle tudi v notranost Grčije, kakor tudi v druge države.

× Izvoz našega tobaka. Ze svoj čas smo poročali, da je kupila Češkoslovaška precejšnjo količino našega tobaka. Za ta naš produkt, ki more konkurirati z najboljšimi vrstami, vlada sedaj veliko zanimanje v vseh evropskih državah. Tudi Amerika se je pričela zanimati za naš tobak in se je informirala o dobavnih pogojih, količini, ceni itd. — Kontingent tobaka letošnje žetve, ki je določen za izvoz, znaša 5.000.000 kg in je upati, da ga bo mogoče zelo dobro prodati.

× Taksa za prevoz priloge z avtomobilom. Poštno ministristvo je izdalo te naredbu o takсах za prevoz priloge z avtomobilom na progah preko 100 km. Taksa znaša za 10 kg za progo 101—125 km 17 dinarjev, do 150 km 20 dinarjev, nad 150 km za vsakih nadaljnjih 50 km po 5 dinarjev več.

× Nemške reparacije. Poštno ministristvo bo prejelo te dni 28 poltovornih avtomobilov iz Nemčije na račun reparacij. Vsi ti avtomobili se bodo uporabili za prevoz pošte.

× Paketi za Poljsko. V smislu sporazuma s poljsko poštno upravo je mogoče pošiljati iz naše države v Poljsko in obratno pakete od 10—20 kg teže in z označeno vrednostjo do 1000 frankov. Te pakete je mogoče poslati preko Avstrije, Češkoslovaške ali preko Madžarske in Češkoslovaške. Preko Madžarske je mogoče poslati pakete v Poljsko samo do 5 kg.

× Dunajski pomladni sejm in stavka bančnih uradnikov. Za popolnoma neverjetni slučaj, da bi trajala stavka dunajskih bančnih uradnikov do pomladnega velesejma, je dunajska sejmška delniška družba vse poskrbela, da prepreči vsako oviranje sejma. Posebno bo poskrbljeno, da bodo obiskovalci sejma lahko hitro in udobno zamogli zamenjati svoj inozemski denar.

DOBAVE.

× Dobava raznega električnega materiala. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje dobavo raznega električnega materiala. Pogoji se nahajajo na vpogled vsek delavnik od 10—12. ure dopoldne pri ekonomskem odeljenju (Gospodarska cesta, nasproti Velesejma), kateremu je vpsolati kolekovane ponudbe do 8. marca 1924.

Primorske vesti.

× Smrt italijanskega irendentista. V Kopru je umrl italijanski nacionalisti senator Feliks Bennati, ki je ves čas svetovne življenja razvijal v Istri živahno irendentistično propagando. Bil je poslanec v dunajskem parlamentu; za časa svetovne vojne se je nahajal v Italiji.

× Banditi Collarig v Puli. Te dni so dovedli bandita Collariga v Pulo, da za na lico mesta zaslišajo o zločinih, ki jih je izvršil v tem kraju. Kakor znano ima Collarig tam skritega tudi precej orožja, ki ga bo ob tej priliki pokazal oblastvom.

× Jugoslovanski zastopnik pri istrskem prefektu. Te dni je obiskal zastopnik istrskih Jugoslovenov dr. Vračovič prefekta istrske pokrajine in mu izjavil zaodvoštro istrskih Slovanov nad sklenjenimi sporazumom, ki bo gotovo na korist tudi slovenski narodni manjšini v Italiji. Nadale je izjavil, da se istrski Slovani pripravljajo sodelovati, da se udrži prijateljstvo med obema narodoma. Končno je izjavil, da nima samostojnega nastop Slovanov v Italiji nikakega opozicijskega značaja in izrazil upanje, da bodo volitve svobodne. Radovedni smo, ako se bo tudi po zadnjih lekcijah oglašil k besedi videmski »Gornale di Udine«.

× Prepoved prodajanja orožja. Trgovci z orožjem in municijo so dobili ukaz, da ne smejo od 1. marca do 10. aprila prodajati tega blaga. Prepoved bi bila umestna, ko bi ne izgubila vsakega pomena z dejstvom, da so baš oni, ki bi orožje eventuelno rabili, že dovolj preskrbljeni.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: »Hamlet«. Red F. Opera: »Traviata«. Red C. Kino Matica: »Plesačica Navarro«. Velika družinska drama. V gl. vlogi Asta Nielsen.

Kino Ideal: »Dve siroti«. Pustolovna drama. V gl. vlogi atlet Bufallo. Kino Ljubli dvor: »Kneževa ljubav«. V glav

Pomagajmo brezposelnim!

Naproseni smo, da objavimo:

V Ljubljani in okolici je približno 2000 brezposelnih. To število pa še vsak dan narašča.

Ne po naši krivdi, temveč položaj je tak, da smo izgubili službe in sedaj smo izrojeni na milost in nemilost mrazu in gladi.

Da se izognemo najhujšemu pomanjkanju, smo si izvolili »Odbor za pomoč brezposelnim«, ki bo deloval nato, da se s primernimi odredbami oblasti omili naše neznosno stanje. Država in občina naj investirata denar za javne zgradbe, da bodo dobili na ta način brezposelni delo in zaslužek. Do tedaj pa, dokler se to ne bo zgodilo, naj nam pa država, kakor občina in druge javne institucije pomagajo preko teh trdih časov.

Poleg teh faktorjev, pa apeliramo na vse pridobitne sloje, trgovce, obrtnike, gostilničarje, kavarnarje, tovarnarje, banke in druge ustanove, da ne odzovejo našemu klicu in nam priskočijo na pomoč. — Odbor za pomoč brezposelnim bo prihodnje dni razposlal na vse omenjene tvrdke pošte položnice, katere naj oni, ki nam hočejo pomagati, blagovoljno izpolniti in oddati na pošti. Pri tej priliki opozarjamo, naj direktno prinašalci niti ne izročajo denarja, ker bi bila na tak način kontrola onemogočena.

Odbor za pomoč brezposelnim bo vodil to javno zbiranje vsak teden, toliko časa,

da, da prebijejo brezposelni vsaj najhujšo krizo, imena onih darovalcev, ki bodo največ darovali, bomo objavili v časopisu.

Kakor bo mogoče komu to tedensko zbiranje neljubilo, tako prosimo vse slavno občinstvo, naj bo zagotovljeno, da bi tudi brezposelni mnogo raje pošteno delali in zaslužili svoj kruh, kakor pa živeli od javne milosti.

Naš položaj je pa tak, da zaenkrat ne vidimo drugega izhoda, zato še enkrat prosimo:

Pomagajte brezposelnim!

Odbor za pomoč brezposelnim v Ljubljani.

Šah.

(Urejuje M. Kragelj, podpredsednik »Ljubljanskega šah. kluba«.)

Končna študija.

(Sestavi H. Rinck v Barceloni.)

Beli: Kf1, Tc4, Se5;
Črni: Ke7, Ld1, Le3;

Naloga: Beli na potezi dobi igro. Gornjo študijo priobčimo med konkurenčno razpisanimi natečaji šahovskih končnic »Svetski šahovski list« (Schweizer Schachzeitung). — Rešitev končnice, kakor tudi imena pravil rešilcev, ki naj pošljejo svoje rešitve upravi »Narodnega dnevnika«, priobčimo prihodnjik.

Iz kraljestva šahovskih žrtvenih kombinacij:

I. V neki partiji dr. E. Lasker (beli) contra Teichmann (črni) se je razvila po 14. potezi črnega naslednja pozicija:

Beli: Kf1; De2; Ta1; d1; Lb8; e1;
Sf3; B.: a2, c3, d4, e3, f2, g2, h2.
Črni: Kg8; Dd8; Ta8; f8; Le7; g4; Sc6;
B.: a6, b5, c7, d5, g7, h7.

Beli, svetovni mojster dr. E. Lasker, je po zadnji (14.) potezi črnega, ki je privedla do gornje situacije, igral:

15.) h2—h3! — 15.)... poteza, ki s odločnim napadom privede do zmage.

15.)... — Lg4—h3. —

Ako namreč 15.)... — Le6, sledi 16.) e×f6, T×f6 ter 17.) Lg5.

16.) g2—g4 Lh5—f7
17.) e5—e6! Lf7—g6
18.) Sf3—h4 Sc6—e5
19.) Sh4×g6 h7×g6
20.) Lb3—c2 f6—f5
21.) Kf1—h1 Le7—d6
22.) G4×f5 Db8—h4
23.) De2—f3 G6×f5
24.) Td—e1

Beli grozi 24.) Lg5, kakor tudi 24.) L×f5, Df6.

25.) Dg2 Dh4—h6
26.) Tg1—g4 Ld6×e7
27.) C6—e7 in črni je moral vdati.

II. Druga zanimiva končnica se je razvila po 22. potezi belega iz sledeče pozicije:

Beli (P. Morphy): Kf1; Dc2; Td3; f1;
Sa3; B.: b2, b4, c3, f2, g2, h3.

Črni (Thompson): Kg8; Df4; Td8; C8; Lb6; B.: a7, b7, c6, f7, g5, h6.

Črni je nadaljeval:

22.)... Lb6×f2+!
23.) Kg1—h1, (ako 23.) T×f2, bi sledilo 23.)... Te1+).

23.)... Td8×d3
24.) Dc2×d3 Te8—e7
25.) Dd3—d8+ Kg8—g7
26.) Dd8—d4+

(Na 26.) Dd7 bi sledilo: 26.)... Lg3!, 27.) Tg1, Df2; 28.) Dd1, Le5; 29.) Dg4, Te1.)

26.)... Df4×d4
27.) c3×d4 Te3—e2
28.) Sa3—c4 Te2—e1
29.) Tf1×e1 Lf2×e1
30.) Sc4—e5 Lc1×b4 in črni je zmagal po izborni provedeni kombinaciji.

Razno.

Narod, ki ni vedel za svetovno vojno. Te dni se je vrnil v Petrograd znani ruski botanik Gorodkov, ki je bil na znanstvenem potovanju v daljni severni Sibiriji, kjer je proučeval floro. Blizu obale Obe je našel zemljo, kamor se ni stopila noga nobenega Evropejca. Gorodkov opisuje rastlinsko bogastvo teh krajev, kjer je našel rastline, ki so znane botanikom samo iz Alaske in Severne Kanade. Najbolj pa se je učenjak čudil, ko je našel tam nepoznan narod, ki živi v polarnih krajih na severni obali Tihga oceana, ob pritoku reke Vagine. Ta narod je sličen Samojedom, toda se razlikuje od

njih po jeziku. Gorodkov je dalj časa proučeval običaje in način tega nepoznanega naroda. Ti nepoznani Azijati živijo v majhnih vaseh in so na zelo primitivni kulturni stopnji. Živijo popolnoma patriarhalno v ozkem rodbinskem krogu. Ti novo odkriti ruski državljani niso imeli niti pojma o svetovni vojni in o veliki ruski revoluciji.

Tudi Poljska ima svojega Čaruga. Mačduška povojna romantika je našla tudi na Poljskem svojega zastopnika. To je razbojnik Muhi Mihaljski, ki zanima že leta poljsko javnost. Te dni je napisal o tem banditu članek celo poslanec Rabski v »Kurjeru Warszawskemu«. Rabski ne vidi v Mihaljskem navadnega bandita, ampak ruskega agenta provokatorja. Opozarja na gotove karakteristične pojave, kako izvaja Mihaljski s svojimi okoli 50 mož bratčev četo upostovanja. Ugotovljeno je namreč, da je Mihaljski v mnogih slučajih prežl razne dragocenosti, obleko in okraske, toda nikdar ni pozabil ukrasti iz hleva najboljšega konja. Mihaljski je nekoč sam izjavil: vojak sem; kmalu boste videli, čemu so mi konji! Mihaljski je tako dobro preskrbel s konji, puškami, granatami in strojnimi puškami, da mislijo v vasi, ki jo napade, da so prišli pravi vojaški oddelki. Rabski pravi, da so prebivalci Bele Rusije prepričani, da bo Mihaljski s pomočjo sovjetskih oblasti zanesel revolucijo v Beli Rusiji. Rabski poziva polsko vladno, naj razpiše veliko nagrado za glavo Mihaljskega. V zadnjem času je ubežalo v sovjetsko Rusijo 35 poljskih orožnikov v popolni opremi.

Henry Murger

La Bohème.

Prizori iz življenja cigánov.

(Nadaljevanje.)

Ko je nesrečna igralka prišla ob pol ene ponoči na pozorišče, je čitala svojim kulisnim prijateljicam na obrazu veselje, ki so ga občutile, ko so videle, da je dvorana tako slabo napolnjena.

Slišala je celo, kako je neka igralka izmed njenih prijateljic rekla drugi:

»Kaj ji je vrh tega šimlo v glavo, da je po- višala cene!«

»Mnogo, draga, igrali smo novost; tabouret je veljal en louis d'or. Dobila pa sem le šest frankov: ostalo je prešla moja modistinja. Če bi se ne bala tako ozeblin, bi šla v Petrograd.«

»Lepa predstava njej na korist. Stavila bi, da grede dohodki v hranilno puščico ali v konec nogavice.«

»Oh, pogledj njeno imenitno obleko iz rdečega žameta!«

»Izgleda kot kuhan rak.«

»Koliko si dobila pri zadnji predstavi, ki je bila igrana tebi v korist?« je vprašala ena izmed igralk svoj tovarišico.

»Ta uboga Dolorès ima prazno gledališče!«

»Lože so slabo obiskane.«

»Partere je prazen.«

»Vraga! kadar vidijo ljudje njeno ime na lepkih, učinkuje to na dvorano kot pnevmatični stroj.«

Zvečer po gledališču se je vrnila domov divja. Gosp. Birn'n se ni bil poslužil vstopnic in onih deset lož je ostalo praznih.

55

»Kaj? Ni ti še trideset let, pa že misliš iti v Rusijo?«

»Kaj hočeš!« je dejala druga; in pristavila je: »In ti, bo kmalu tvoja predstava?«

»V štirinajstih dneh. Oddala sem že za tisoč tolarjev vstopnic, pri čemer ne štejem svojih oficirjev.«

»Poglej, ves parterre odhaja.«

»Dolorès poje.«

»Rdeča kot njena obleka je Dolorès res pela svoj zopern kuplet. Ko je bila z velikim trudom pri kraju, sta ji pala pred noge dva šopka, ki sta ju vrgli dve igralki, njeni dobri prijateljici, nagnivši se čez rob svoje lože v parterju, pri čemer sta kričali:

»Bravo, Dolorès!«

Lahko si predstavljate, kako je bila divja. Ko je prišla tako domov, je odprla okno, čeprav je bilo sredi noči, zbudila papagaja, ki je zbudil pošteniaka gospoda Birn'n, ki je bil zaspal v veri na dano besedo.

Od tega dne je bila napovedana vojska med igralko in Angležem: vojska do skrajnosti, brez počitka in odloga, v kateri se nasprotnika nista strašila nobenih stroškov. Papagai, ki je bil primeren vzgojen, je pogolubil svoje znanje v albijskem jeziku in je z najbolj hreščočim falsetom izgovarjal ves dan žalitve proti svojemu sosedu. To je bilo v resnici nekaj neznosnega. Dolorès je sama pri tem trpela, a upala je, da bo gospod Birn'n danes ali jutri odpovedal stanovanje: to je namreč hotela doseči v svojem samoljubju. Pa tudi otočan je bil iznašel vse mogoče čarovnije, da bi se maščeval. Najprej je bil ustanovil v svojem salonu šolo za bobnanje, a pč "ski komisar je to prepovedal. Gosp. Birn'n, ki je postajal čim dalje tem bolj iznajdljiv, je potem napravil v svoji sobi strelišče za pištole; njegovi služabniki so preluknjali

vsak dan petdeset tarč. Komisar se je zopet oglašil in ga opozoril na člen mestnega zakonika, ki prepoveduje rabo strelnega orožja po hišah. Gospod Birn'n je nehal streljati. Čez osem dni pa je gospodična Dolorès zapazila, da dežuje v njeno stanovanje. Hišni gospodar je obiskal gospoda Birn'n, ki ga je našel, ko se je hotel poslužiti morske kopeli v svojem stanovanju. Res so bile vse stene te zelo velike sobe obite s pločevino; vsa vrata so bila zadelana; in v ta bassin za silo je bil dan prinesiti kakih sto butar vode, ki ji je primešal kakih petdeset stotov soli. Bil je to res majhen ocean. Ničesar ni manjkalo, celo rib ne. V vodo si prišel skozi odprto v gornjem delu srednjih vrat in gospod Birn'n se je kopal tam vsak dan. Čez nekaj časa je dišalo po morju v stanovanju in gospodična Dolorès je imela pol palca vode v svoji spalnici.

Gospodar se je razjaril in zagrozil gospodu Birn'n, da ga bo tožil, da mu plača škodo, ki jo je povzročil v njegovem stanovanju.

»Jaz ne imel pravico,« je vprašal Anglež, »kopa se v svojem stanovanju?«

»Ne, gospod.«

»Če ne imel pravico dobro,« je rekel Anglež, poln spoštovanja do zakonov, ki so veljali v deželi, kjer je živel. »Škoda, jaz zelo zabaval mene.«

In še tistega večera je zapovedal, da odtočijo ocean. Bil je zadnji čas: na parketu se je že bilo naredilo ostržisce.

Kljub temu se gospod Birn'n ni odpovedal borbi in je iskal zakonitega sredstva, da bi nadaljeval to čudno vojsko, nad katero se je naslajal ves postopaški Pariz; ta pustolovščina se je bila namreč raznesla po gledališčih in drugih javnih prostorih. Zato je smatrala Dolorès za svojo častno zadevo, da izide kot zmagalka iz te borbe, na katero so bile napravljene stave.

Zbirka opernih in operetnih tekstov.

Izšli so sledeči zvezki:

- St. 1. Tajnost.
2. Jenufa.
3. Sevilski brivec.
4. Gorenjski slavček.
5. Mefistofeles.
6. Prodana nevesta.
7. Nižava.
8. Vrag in Katra.
9. Carostelec.
10. Janko in Metka.
11. Zapečatenici.
12. Tosca.
13. Aida.
14. Gosposvetki sen.
15. Notredamski zvonar.

Izdala in založila
»Zvezna tiskarna in knjigarna«
v Ljubljani, Wolfova ul. 1.
Vsak zvezek stane 4 Din.

Dr. BRESKVAR
ord. od 10. dop. — 3. pop.
Hilšerjeva ulica št. 7 (Gradišče).

NAZNANILO.

Podpisani naznanja slav. občinstvu, da se je popolnoma prenovil in povečal higijenični brivski salon v

»Hotelu Sion«, Ljubljana, Dunajska c. v veži levo, ter se priporoča za obisk.

Rudolf Jurman, brivski mojster.

Išče se za takoj ali pozneje stanovanje

z dvema ali tremi sobami v Ljubljani
Posredovalec dobi nagrado.

Ponudbe pod »Stanovanje« na upravo lista.

Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj.

STOEWER RECORD

Vrhunec finomehanike.

Zastopstvo Lud. Baraga, Ljubljana,
Šelenburgova ulica šte. 6/1.

»ELIN« družba za električno industrijo d. z o. z.

Gradi električne centrale in naprave. — Velika zaloga motorjev in električnega materiala. — Cene izredno nizke. — Postrežba točna. — Na željo poset inženirja brezplačno.

Ljubljana, Dunajska c. 1, telef. 88.
Maribor, Vetrinjska ul. 11, telef. 239.

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para z davčino vred.

Gmotno slabejšim slojem dovoljuje uprava poseben popust pri inseriranju v malih oglaših!

Veleposrestvo 100 oravov, zoda 5.000.000 K z grajščino

Vila 3 orale parka, takoj prosto stanovanje.

Posrestva od 3 do 900 oravov s posrestitvijo v inventarjem, ži. vino, grajščino ali vilo.

Gostilna z ali brez posrestva, in stanovanjske hiše.

Trgovske hiše, dobro mesto, s minom ter posrestvo.

Žaga hišo, dobro mesto, pekarija prodaja realiteta pi-sarna Zagorski, Maribor, Barvarska ul. 3.

Samostojen trgovec z lastno trgovsko hišo želi znanja z gospodično, ki bi posedovala večji kapital za povečanje trgovine. Ponudbe je vpsalati pod »Mirni dom 32« na upravo lista.

Originalne reklamne sestavke in inserate proti zmernemu honorarju. Na razpolago tudi reklamnim družbam. Pri vprašanjih znanke! Ponudbe pod »Original« na upravo lista.

Kromatična harmonika dobro ohranjena, firme Fidel Socin, Bozen, se proda za ceno po dogovoru. — Naslov pove uprava lista.

Prazno sobico v okolici trga Tabor išče mirna gospodična, ki je oči dan od-sotna in ki bi bila pripravljena dati kot protislusko šivalni stroj na razpolago. Cenjene ponudbe pod »Mirna« na upravo lista.

Toploška tovarna pločevinastih škotelj

J. Pleško Ljubljana

Karlovška cesta šte. 2

Mladenit ta čas bolničar, več v vseh bolniških poslih, marljiv in pošten, išče primerne službe. Gro-tudi kot sluga, vrtar oziroma kaj sličnega. — Ponudbe prosil pod »Marljivo« v Krško, pošto ležeče.

Mizarski poslovođa oženjen, Jugoslovčan, z ino-ven-skim prakso, dober risar, govori več jezikov, išče mesta za takoj ali s 1. aprilom. Cenj. ponudbe prosil na Mihaljlovič poslovođa, Zagreb, Paromlinska c. 75.

Čebulček in korenjevo seme kupujemo. Sever & Komp. — Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Kupim zamenjam, ocenjujem in pro-zvamem v komisijijsko prodajo poštne znamke, star kovani denar, starine, in sicer posamezno in zbirke. Osobito iščem znamke na pismih iz trgovske korespondence ter aktov (1850—74) Nuber, Ljubljana, Gosposvetska cesta 5, II. nadst.

Karo je varstvena znamka, priznana najboljših in najtrpežnejših čevljev. Dragotin Roglič, Maribor, Koroška c. 19, lastno delavnice in ročno delo.

Potnika po Sloveniji dobro vpeljanega s plačo in dnevnici se sprej-ma. Ponudbe pod »Kavcija Din 10.000« na Aloma Com-pany, Ljubljana.

Reklamne atrakcije izvorne, za seje in razstave proti zmernemu honorarju. Na razpolago tudi reklamnim druž-bam. Pri vprašanjih znanke. Ponudbe pod »Original« na upravo lista.

Gramofon s 13 ploščami, pet slovenskih komadov, skoraj nov se ceno proda. — Ivan Kurnik, mizar, Hrstnik ob S.

Zastopnik za Ljubljana in okolico se išče Reflektira se samo na starejše gospode z malenkostno kavcijo. Ponudbe s znanke za odgovor na upravo lista.

Vrtnice nizke, triletne cepilne, štiri-desetih, najlepših vrst, 12 — 14 Din komad, nudi sl. občin-stvu v mestu in na deželi An-ton Ferant, trgovski vrtnar, Ljubljana, Ambrožev trg 3.

Francoski pouk posameznikom in v skupinah daje diplomiran srednješolski profesor. Najmodernejšo metodo. Naslov v upravi lista.

Mediovana soba s hrano se odda v bližini Ta-bora. Naslov v upravi lista.

Pozor, Amerikanci! Lepa enonadstropna, pred vojno zidana hiša, v prometnem kraju, pripravna za vsako obrt, trgo-vino ali gostilno z zraven spa-jočim hlevom in nekaj zem-ljišča, se ugodno proda. Več se poizve v Radomljah št. 5 pri Kamniku.

Franc Erbežnik tovarna slamičar, Vir pri Dom-žalah. Prodaja slamične in klo-buke najnovejše dunajske in pariške mode po najnižji ceni. Popravila se točno izvršujejo.

Voz zapravljenec poi olinatih osi, s stranskimi sedeži za odstraniti in ročni voziček (tripeca) vse novo, proda po zelo nizki ceni Alojzij Potrebuej, kolar, Vrhnika.

Tako je! So bogataši, katerim nič dru-zega ne manjka, kakor knjiga »Babilonska uganka«. Dobi se v vseh večjih knjigarnah.

Upravo lista (revije) sprejem po ceni. Ponudbe pod šifro »Ugodno« na upravo lista.

Za seje in razstave izvorne reklamne atrakcije proti zmernemu honorarju. Na raz-poloگو reklamnim družbam. Po-nudbe pod »Original« na upra-vo lista.

Lakaji za dvor Uprava Dvora v Beogradu po-trebuje prvovrstne lakaje. Re-flektira se predvsem na osebe, ki so služile po aristokratskih hišah. Pogoj: zelo ugodni. Re-flektanti naj pošljejo nemudoma pismene ponudbe na naslov: Slavko Plemelj, zastopstvo Up-ra-ve Dvora, Ljubljana.

Mali oglasi imajo uspehi!

Zvezna tiskarna in knjigarna

Wolfova ul. 1

v Ljubljani

Marijin trg 8

Izdeluje vsakovrstne tiskovi-ne, knjige, brošure, poslovne knjige, bloke, note, tabele, vstopnice, razglednice, naročilne knjižice, lično, hitro in po konkurenčnih cenah.

Moderna knjigoveznica.